

Møte tirsdag den 3. desember 2013 kl. 10

President: Olemic Thommessen

Dagsorden (nr. 19):

1. Innstilling fra valgkomiteen om valg av riksrevisorer med varamedlemmer (Innst. 36 S (2013–2014))
2. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Ombudsmannsnemnda for Forsvaret og opphevelse av instruksen for Ombudsmannsnemnda for sivile vernepliktige (Innst. 37 S (2013–2014))
3. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Kringkastingrådet (Innst. 38 S (2013–2014))
4. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2014, kapitler under Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2013–2014), jf. Prop. 1 S (2013–2014) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014))
5. Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2014, kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (rammeområde 5) (Innst. 6 S (2013–2014), jf. Prop. 1 S (2013–2014) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014))
6. Referat

Presidenten: Følgende innkalte vararepresentanter har tatt sete:

For Vest-Agder fylke: Benjamin *Grønvold*

For Hedmark fylke: Lasse *Juliussen*

For Nordland fylke: Greta Johanne *Solfall* og Veronica *Pedersen*

For Oslo: Aina *Stenersen*

For Nord-Trøndelag fylke: Terje *Sørvik*

For Østfold fylke: Wenche *Olsen*

Fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe foreligger søknad om permisjon for representanten Ingebjørg Godskesen i dagene 3. og 4. desember for å delta i møte i Europarådets parlamentariske forsamling i Paris.

Denne søknaden foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Vararepresentanten, Lene *Langemyr*, foreslås innkalt for å møte i permisjonstiden. – Det anses vedtatt.

Lene Langemyr er til stede og vil ta sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Lise Christoffersen. – Andre forslag foreligger ikke, og Lise Christoffersen anses enstemmig valgt som settepresident for denne ukens møter.

Statsråd Anders Anundsen overbrakte 5 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande vil fremsette et representantforslag.

Trine Skei Grande (V) [10:04:32]: På vegne av representantene André N. Skjelstad, Ola Elvestuen og meg sjøl vil jeg fremme et forslag om evaluering av Norges engasjement i Afghanistan.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at sak nr. 6 – Referat – tas opp til behandling før sak nr. 1. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 6 [10:05:05]

Referat

1. (109) Tilbaketrekning av Prop. 206 L (2012–2013) Endringer i opplæringslova og privatskolelova (gratis kulturskoletilbud) (Meld. St. 5 (2013–2014))
2. (110) Tilbaketrekning av Prop. 193 L (2012–2013) Lov om arbeidsskadeforsikring (Meld. St. 6 (2013–2014))
3. (111) Tilbaketrekning av Prop. 198 L (2012–2013) Endringer i forskotteringsloven, folketrygdloven og arbeidsmiljøloven (samleproposisjon hausten 2013) (Meld. St. 7 (2013–2014))
4. (112) Tilbaketrekning av Prop. 200 L (2012–2013) Lov om stans i utbetalinga av offentlege ytingar og barnebidrag når ein av foreldra har bortført eit barn til utlandet (Meld. St. 8 (2013–2014))
5. (113) Tilbaketrekning av Meld. St. 46 (2012–2013) Flere i arbeid (Meld. St. 9 (2013–2014))
6. (114) Tilbaketrekning av Prop. 192 S (2012–2013) Endringer i statsbudsjettet 2013 under Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet (tiltaksplan for torskenæringa) (Meld. St. 10 (2013–2014))
7. (115) Tilbaketrekning av Prop. 196 L (2012–2013) Endringer i spesialisthelsetjenesteloven (Avvikling av godkjeningsordningen for sykehus) (Meld. St. 11 (2013–2014))
8. (116) Tilbaketrekning av Prop. 203 S (2012–2013) Endringer i statsbudsjettet 2013 under Justis- og beredskapsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Utenriksdepartementet (tilleggsbevilgning som følge av økt kvote for overføringsflyktninger) (Meld. St. 13 (2013–2014))
9. (117) Tilbaketrekning av Prop. 194 S (2012–2013) Utbygging og finansiering av E134 på strekninga Seljord–Åmot i kommunane Seljord, Kviteseid, Tokke og Vinje i Telemark (Meld. St. 14 (2013–2014))

10. (118) Tilbaketrekning av Meld. St. 44 (2012–2013) Likestilling kommer ikke av seg selv (Meld. St. 15 (2013–2014))
11. (119) Tilbaketrekning av Prop. 184 L (2012–2013) Endringer i folketrygdloven (forenklinger i foreldrepengeordningen) (Meld. St. 16 (2013–2014))
12. (120) Tilbaketrekning av Prop. 195 L (2012–2013) Endringer i tinglysingsloven mv. (registrering av gjeld) (Meld. St. 17 (2013–2014))
13. (121) Tilbaketrekning av Prop. 201 S (2012–2013) Utbygging og finansiering av E6 på strekninga Korgen–Bolna i Hemnes og Rana kommunar (E6 Helgeland nord) i Nordland (Meld. St. 18 (2013–2014))
Enst.: Nr. 1–13 sendes Stortingets presidentskap.
14. (122) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Torgeir Knag Fylkesnes om innføring av to barnehageopptak i året (Dokument 8:10 S (2013–2014))
Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen.
15. (123) Samtykke til å setje i kraft ein overenskomst mellom Kongeriket Noreg og Niue om opplysningar i skattesaker underskriven i Oslo 9. september og i Alofi 19. september 2013 (Prop. 27 S (2013–2014))
16. (124) Ny saldering av statsbudsjettet 2013 (Prop. 29 S (2013–2014))
Enst.: Nr. 15 og 16 sendes finanskomiteen.
17. (125) Samtykke til godtakelse av endring av avtale av 19. januar 2001 mellom Norge og Island og EF om kriterier og mekanismer for å avgjøre hvilken stat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad som fremlegges i Norge, Island eller en medlemsstat, ved innlemmelse av Dublin III-forordningen og Eurodac-forordningen av 26. juni 2013 (Prop. 25 S (2013–2014))
Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
18. (126) Endringer i utlendingsloven (gjennomføring av Dublin III-forordningen) (Prop. 26 L (2013–2014))
Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
19. (127) Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statlige selskaper for 2012 (Dokument 3:2 (2013–2014))
20. (128) Riksrevisjonens undersøkelse av effektivitet i sykehus (Dokument 3:4 (2013–2014))
Enst.: Nr. 19 og 20 sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.
21. (129) Gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova i 2011 og 2012 (Meld. St. 12 (2013–2014))
22. (130) Endringar i havressurslova (avgift til fiskeriforsking og overvaking) (Prop. 28 L (2013–2014))
Enst.: Nr. 21 og 22 sendes næringskomiteen.

Presidenten: Vi går da til sak nr. 1.

Sak nr. 1 [10:06:16]

Innstilling fra valgkomiteen om valg av riksrevisorer med varamedlemmer (Innst. 36 S (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 2 [10:06:45]

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Ombudsmannsnemnda for Forsvaret og opphevelse av instruksen for Ombudsmannsnemnda for sivile vernepliktige (Innst. 37 S (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 3 [10:07:04]

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Kringkastingsrådet (Innst. 38 S (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 4 [10:07:17]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2014, kapitler under Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2013–2014), jf. Prop. 1 S (2013–2014) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014))

Martin Kolberg (A) [10:07:49] (komiteens leder): Kontroll- og konstitusjonskomiteen legger fram sitt forslag til bevilgninger på statsbudsjettet for 2014 under de rammer og kapitler som er fordelt til komiteen av Stortinget. Innstillinga omfatter bevilgninger til Det kongelige hus, Stortinget og underliggende institusjoner.

Som Stortinget allerede har gjort vedtak om, er rammen for det som komiteen behandler og legger fram for Stortinget til fordeling i dag, på 1 852 783 000 kr.

Komiteens innstilling er enstemmig, med et mindre unntak, som jeg skal komme tilbake til. Komiteens innstilling bygger på regjeringa Stoltenbergs og regjeringa Solbergs forslag, som er helt identisk med de kapitlene som Stortinget nå inviteres til å behandle. Saksordførerne for de enkelte kapitlene vil ta ordet, hvis det anses nødvendig, senere i debatten.

Det er naturlig at jeg, som leder av komiteen og ordfører for kapitlene Stortinget og Riksrevisjonen, knytter noen kommentarer til forslaget til bevilgninger under disse kapitlene. Under kapitlet Stortinget er det slik at det samlet foreslås en bevilgning på 1 222 800 000 kr til Stortingets drift, vedlikehold, partigruppenes arbeid og andre aktiviteter tilknyttet Stortingets virksomhet. Dette er 10 mill. kr mindre enn hva både regjeringa Stoltenberg og regjeringa Solberg foreslo, men er et resultat av forliket mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre. Under finansinnstillingsbehandlingen sluttet også Arbeiderpartiet seg til dette.

I forliket var det forutsatt at dette kuttet på 10 mill. kr skulle legges i sin helhet på Stortingets drift. Etter nærmere drøftinger er kuttet fordelt på drift og vedlikehold og for flertallspartiernes vedkommende med 1 mill. kr i støtten til partigruppene. Flertallspartiene foreslår et driftskutt på 5 mill. kr, at 4 mill. kr skal kuttes på vedlikehold, og – som jeg allerede har sagt – 1 mill. kr kutt i gruppestøtten. Det vil bli redegjort nærmere for dette, forutsetter jeg.

I komiteens behandling av dette mener Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV og De Grønne at dette kuttet på 10 mill. kr skal fordeles med 5 mill. kr på drift og 5 mill. kr på vedlikehold. Dette er den lille dissensen jeg annonserte at ligger i innstillinga.

Hvorfor er det en markering fra Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet og De Grønne på dette? Dette er selvfølgelig absolutt ingen stor sak – det vil jeg understreke for Stortinget at jeg ikke mener det er. Men jeg vil minne om at vi på slutten av forrige periode hadde en diskusjon – etter presidentskapets initiativ – om organiseringa av fordelinga av gruppestøtten. Da ble det bestemt to ting av det forrige storting, og det var at det skulle være en fordeling som var noe mer til gunst, for å si det slik, for de mindre og mellomstore partiene. Det aksepterte bl.a. Arbeiderpartiet ved å gå inn for en omfordeling som handlet om at Arbeiderpartiet ga bort vel 3 mill. kr av den fordelinga som lå i forrige periode.

Det ble også sagt i den innstillinga – og det er det som er poenget her – at da forutsatte man at man holdt det nivået man hadde i forrige periode. Derfor mener jeg prinsipielt at det er galt at Stortinget skal inviteres til å gjøre et kutt i partistøtten så fort etter at Stortinget i forrige periode hadde en mening om akkurat dette spørsmålet. Jeg gjentar at jeg ikke mener at dette er en stor sak, men jeg synes det er greit at vi markerer det sånn som jeg nå gjør, både gjennom det jeg nå sier til Stortinget, og gjennom den innstillinga Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV og De Grønne står sammen om.

Det neste er om Riksrevisjonen. Det foreslås enstemmig at det skal bevilges 476 mill. kr til Riksrevisjonens drift, og dette er i tråd med begge regjeringenes forslag. Om det er det å si at det er nødvendig å gjøre en understreking, og jeg synes det er et viktig apropos til det vi nettopp har gjort, nemlig å velge ny riksrevisor og riksrevisorer. Jeg hører stadig en diskusjon om Riksrevisjonens størrelse, både her i Stortinget og i den offentlige samtalen. Det er bra, for jeg mener at det er riktig og nødvendig at Stortinget også er oppmerksom på diskusjonen om Riksrevisjonens størrelse, dens drift og dens profil. Men det jeg føler et veldig sterkt behov for å få sagt, er at det jeg har opplevd gjennom de fire årene jeg satt i kontroll- og konstitusjonskomiteen i forrige periode – og det tror jeg det er ganske stor enighet om – er at Riksrevisjonens arbeid har høy kvalitet, og at en ikke presenterer ubegrunnede oppfatninger og synsing for Stortinget. Tvert imot er det de kommer fram med, veldokumentert og danner grunnlag for en veldig god debatt i Stortinget om forvaltning og regjeringas oppfølging av stortingsvedtak.

Jeg sier dette fordi det nå er en fornyet samtale, legger jeg merke til, som er knyttet seg til at man mener at det

som er knyttet til Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon, går ut over sine fullmakter. Jeg mener at det ikke er riktig. Jeg greier ikke å finne ett eksempel fra forrige periode, og jeg ser heller ikke nå noen tegn til at Riksrevisjonen ikke gjør akkurat det Stortinget har bedt dem om. Det er Stortinget som har lagt til rette for at Riksrevisjonen skal drive forvaltningsrevisjon. Det er fordi man nettopp ønsket at Riksrevisjonen skulle gå inn i de sidene av forvaltninga og regjeringas arbeid som handlet om noe annet enn tall, som handlet om oppfølging, som handlet om praksis, og som noen ganger også stilte Stortingets vedtak under kritisk lys fordi det kanskje var urealistiske vedtak. Det mener jeg er en fornuftig måte å disponere Riksrevisjonens ressurser på, og derfor vil jeg si disse tingene nå, i forbindelse med denne bevilgninga, fordi vi nå har fått en ny riksrevisor.

Jeg tror ikke Per-Kristian Foss er til stede, men han vil sikkert observere hva som sies. Jeg sier dette også på vegne av meg selv, selvfølgelig, men jeg er nå leder av kontroll- og konstitusjonskomiteen, og jeg vil si til den nye riksrevisoren: Jeg forutsetter at han på sitt selvstendige grunnlag, innenfor de bestemmelser som Stortinget har vedtatt, følger opp en aktiv praksis når det gjelder forvaltningsrevisjon. Det er der jeg mener at Riksrevisjonen gjør sin viktigste jobb, og det danner grunnlaget for en kritisk gjennomgang av forvaltninga.

Når vi har en såpass aktiv forvaltningsrevisjon som vi har, får vi muligheten til å gå inn i saker som vi ellers ikke ville hatt muligheten til å få sett. Det er veldig vanskelig for Stortinget uten Riksrevisjonens betraktninger å få en kvalifisert debatt om de sakene vi har vedtatt, og måten de er gjennomført på.

Til slutt: Jeg vil si det så høytidelig at jeg mener at dette faktisk er en helt avgjørende forutsetning for at Stortinget skal ha muligheten til å oppfylle Grunnlovens bestemmelser om kontrollen med forvaltninga. Dette er altså sagt med bakgrunn i at jeg stadig hører en debatt utenfor salen. Jeg inviterer gjerne Stortinget ved denne anledning til å ha alternative meninger og oppfatninger av det jeg nå har sagt, men vi må ta denne debatten i denne salen og ikke bare utenfor salen og i spaltene. Det er her den må tas hvis vi mener at Riksrevisjonen ikke følger de bestemmelser og vedtak som Stortinget har gjort. Derfor er også forslaget 476 mill. kr til Riksrevisjonen for 2014, som det altså er enstemmighet om både i begge regjeringer og i komiteen.

Michael Tetzschner (H) [10:18:22]: Jeg begynner der komitélederen slapp, nemlig Riksrevisjonens budsjettområde. Det er riktig at vi har hatt en foreløpig og helt begynnende diskusjon om Riksrevisjonen. Nå er det jo slik at vi ikke behøver å la oss forstyrre noe særlig i budsjettarbeidet, fordi vi er helt enige om den ressursrammen som revisjonen har fått. Det kommer til å bli revisjon i 2014 også – både vanlig regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Men bare for å avrunde den diskusjonen som komitélederen kanskje inviterte til, og som vi må føre videre i komiteen: Det er også viktig at forvaltningsrevisjonen ikke utvikler seg til noe som kan utlegges som basert på ikke-objektive kriterier. Derfor må det være åpenhet om revi-

sjonskriteriene, og de må være knyttet til objektive standarder. Det er vi alle tjent med, også Riksrevisjonen selv. Da vil vi kunne få veldig mye tilbakemelding – nyttig tilbakemelding – om hvordan våre etater skal styres bedre, i tillegg til den ordinære regnskapsrevisjonen, som har som formål å forebygge misligheter og rot i regnskapene, for å si det enkelt.

For å vise at det ikke er en ren teori at man av og til kan trå over grensen for hva en revisjon og en riksrevisjon bør befatte seg med, har vi i relativt frisk erindring at Riksrevisjonen varslet revisjon av NRKs journalistiske linje for å se om den var i samsvar med Stortingets forutsetninger. Det er klart at ut fra et ytringsfrihetssynspunkt var det ytterst problematisk. Vi ble også ganske lettet da vi så at saken, som var varslet overfor NRK, ble trukket av revisjonen selv.

Det andre poenget som komitélederen redegjorde for, er denne uenigheten om partigruppene skal være helt skadesløse for enhver endring i ressursrammen som ellers skjer på dette kapittelområdet. Vi har kommet til at det at partigruppene må tåle 1 mill. kr i nedjustering, møter tidligere forutsetninger om at man har funnet et rimelig nivå på partistøtten. Denne millionen må ses i sammenheng med at det stilles til disposisjon 165 mill. kr for partigruppene, så vi er på samme nivå. Jeg vil til og med si at selv om beløpet er lite, ville signaleffekten vært ganske problematisk hvis denne forsamlingen hadde vist at det i hvert fall er noe som alltid er hevet over enhver nedjustering, og det er partiene selv. Selv om beløpet er lite – man kunne diskutert om det skulle vært større – er det viktig at vi også tar vår del av eventuelle fluktasjoner i ressursutmålingen.

Ellers er det slik at vi er blitt enige om å legge et generelt kutt på driftsrammen til Stortinget på 10 mill. kr, så det er innretningen av disse 10 mill. kr vi snakker om.

Jeg vil da avslutte dette innlegget med å ta opp forslaget fra komiteens mindretall.

Presidenten: Representanten Michael Tetzschner har da tatt opp det forslaget han refererte til.

Karin Andersen (SV) [10:22:20]: Først til temaet om fordelingen av kuttet. Det er legitimt å ha ulike synspunkter på det, og det er også legitimt å mene at det politiske arbeidet i stortingsgruppene er så viktig at det ikke er grunnlag for å kutte i disse rammene, og at det ikke nødvendigvis har noe å gjøre med at noen er «hevet over enhver nedjustering», som representanten Tetzschner nettopp sa. Det kunne vært fristende å snakke om andre som tydeligvis ikke har fått nok, og som får mye i dette budsjettet. Jeg skal ikke gå videre med det. Det er legitimt å mene at de ressursene som nå er lagt til det politiske støtteapparatet rundt stortingsgruppene, er på det nivået i dag som det bør være. Det er legitimt også for små stortingsgrupper å ha et støtteapparat som gjør at det er mulig for dem å gjøre en god jobb på alle de saksfeltene de faktisk er pliktige til å følge i denne salen. Det er en del av argumentene rundt dette.

Så til debatten om Riksrevisjonen. SV mener at vi skal ha en sterk riksrevisjon. Spørsmålet er vel heller om vi som politikere klarer å sette opp klare mål som det er fornuftig

å kontrollere etter i alle sammenhenger. Hvordan skal man f.eks. kunne klare å revidere en del veldig viktige punkter som det er vanskelig å måle? Penger er lett å måle, og det er også noen målsettinger som er lette å måle, men en del andre målsettinger er fryktelig vanskelige å måle. Jeg skal gi et eksempel.

Jeg satt åtte år i arbeids- og sosialkomiteen og jobbet veldig mye med Nav. Kanskje noe av det viktigste et Nav-kontor kan gjøre, er hvis det kommer et menneske dit i sin dypeste nød og ser svart på alt, men gjennom møtet med Nav kanskje klarer å øyne et håp om at det er et liv i morgen også, og at det er et lys i tunnelen – det er kanskje den aller viktigste jobben et slik offentlig etat kan gjøre, men det er altså helt umulig å måle, både for Riksrevisjonen og for noen av oss andre.

Jeg tror det er viktig også når vi skal diskutere hva Riksrevisjonen gjør, at vi ikke nødvendigvis setter spørsmålstegn ved hva de måler, men at svaret kanskje ikke er svaret på alt. Det tror jeg det er viktig å ha med seg.

Det er heller ingen tvil om at det er behov for å se på formålet med de lovene vi gir. Det legger Stortinget svært stor vekt på når vi behandler lovene, men av og til virker det som at ved oppfølgingen av lovene er en mer opptatt av enkeltpunkter i paragrafene under enn det samfunnsoppdraget som er gitt gjennom en formålsparagraf.

Så til det området jeg er saksordfører for, nemlig Sivilombudsmannen. Sivilombudsmannen har en uhyre viktig funksjon i samfunnet. Den skal sørge for at forvaltningen ivaretar enkeltmenneskers interesser i en svært komplisert forvaltning i et svært komplisert samfunn. Det er en veldig viktig rolle. Derfor har også en enstemmig komité oppfordret Sivilombudsmannen til å ta initiativ overfor forvaltningen for å få på plass mer systematikk i hvordan ordningen med Sivilombudsmannen kan gjøres kjent overfor personer som mener seg utsatt for feil og urett i forvaltningen. Det er veldig mange som ikke kjenner ordningen.

Det andre er, og det får vi komme tilbake til når vi får årsmeldingen fra Sivilombudsmannen, hvorvidt Sivilombudsmannen har ressurser til å følge opp alle sakene som kommer. Det er viktig at man tar de store og viktige sakene, men det er også utrolig viktig for tilliten i samfunnet at Sivilombudsmannen følger opp saker som kanskje i den store sammenhengen ikke er de aller største, men som for enkeltmennesker kan være helt grunnleggende viktig. Det er et veldig viktig korrektiv til forvaltningen, slik at det ikke skal gjøres forskjell på folk – uansett hvem de er. Vi vet at det er ganske ulike forutsetninger blant folk for hvem som kan føre sin sak sjøl i de ulike systemene. Derfor mener SV at vi har bruk for flere ombudsmannsordninger på ulike områder, men det skal jeg ikke gå inn på nå.

Så er det slik at Sivilombudsmannen nå har fått noen nye oppgaver, og det er utrolig viktig at de følger opp. Blant annet skal man utvikle oppgaven som «nasjonal forebyggende mekanisme», som ble etablert i 2013, altså i år. En del av den budsjettveksten som kommer nå, er satt av til å følge opp denne funksjonen. Men det er også viktig at man får ned tida på klagesaksbehandlingen. I en del av de sakene der man har behov for å gå videre med saken, ser vi en økning i saksbehandlingstida hos Sivilombudsman-

nen, og det er ikke bra. Det er nå 210 dager for saker som ble avsluttet etter å ha vært tatt opp med forvaltningen, og det er fryktelig lang tid for mennesker som har opplevd en situasjon som de opplever som urettmessig, og der de også har gått alle leddene i forvaltningen før de kommer til Sivilombudsmannen. Da har det gått veldig lang tid. Sånn sett er nok forhåpentligvis situasjonen bedret. Hvis den ikke er det, kan folk være i virkelig vanskelige situasjoner hvis de opplever at saksbehandlingen tar så lang tid. Derfor er det behov for å prioritere å få saksbehandlingstida ned også i de kompliserte sakene, som Sivilombudsmannen finner grunn til å ta opp, slik at sakene kan bli løst på et tidligere tidspunkt. Dette vil vi komme tilbake til når vi får årsmeldingen fra Sivilombudsmannen.

Rasmus Hansson (MDG) [10:29:09]: Som det framgår av Innst. 10 S fra kontroll- og konstitusjonskomiteen, har Miljøpartiet De Grønne i sitt alternative budsjett foreslått en økning på 5 mill. kr på kap. 41 ny post 21 til opprettelse og drift av et lobbyregister for Stortinget.

I høst har det vært mye debatt om behovet for offentlig innsyn i personlige og profesjonelle interesser hos regjeringsmedlemmer og andre folkevalgte, og det er med rette blitt etterlyst mer åpenhet om hvilke interessegrupper som påvirker beslutningstakere, ikke minst utenfor det offentlige ordskiftet.

Miljøpartiet De Grønne har ikke fremmet dette som eget forslag, fordi Venstre ved representantene Abid Raja, Terje Breivik og Pål Farstad allerede har fremmet et forslag om et lobbyregister for både Stortinget og politisk ledelse i departementene. Dette forslaget støtter Miljøpartiet De Grønne selvfølgelig, og vi ser fram til en grundig debatt om det på et senere tidspunkt. Grunnen til at jeg tar opp saken her, er at et slikt tiltak vil få budsjettkonsekvenser.

Påvirkning av politiske prosesser gjennom lobbyvirksomhet er ikke bare helt legitimt, men også selvsagt en helt nødvendig del av arbeidet for å fatte informerte beslutninger og godt forankrede vedtak i Stortinget overfor samfunnet. Et lobbyregister er derfor på ingen måte et redskap for å begrense eller mistenkeliggjøre lobbyvirksomhet.

Poenget er at ressursinnsatsen, som ligger bak lobbyvirksomhet, er meget stor. Og ressursene, som mange lobbygrupper representerer, er veldig store. Disse ressursene står for det første ofte i sterk kontrast til de ressursene vanlige velgere og borgere kan legge bak sine eventuelle ønsker om å påvirke politikken. For det andre påvirker lobbyister ofte politiske spørsmål av meget stor betydning og med meget vidtrekkende konsekvenser for samfunnet. Det er ingen tvil om at de tyngste lobbygruppene med størst ressurser i størst grad får gjennomslag for sine interesser. Hvem som driver denne påvirkningen på Stortinget, og hvilke saker de påvirker, er derfor av meget stor betydning for den vanlige velger, for den offentlige debatten og også for Stortinget selv. At veldig sterke interessegrupper bruker veldig store ressurser og får gjennomslag er politisk svært relevant informasjon. Dette betyr at det også er svært relevant for Stortinget å bruke ressurser på å skaffe seg, ha oversikt over og formidle denne typen informasjon. Så selv om det i denne omgang ikke blir flertall for Miljø-

partiet De Grønnes alternative budsjett, håper vi at forslaget fra Venstre vil føre til opprettelse av et lobbyregister for Stortinget, og vi ser fram til at dette blir behandlet og at det i neste omgang også vil måtte føre til at det settes av ressurser til denne virksomheten.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:32:42]: Jeg vil slutte meg til det leder i komiteen sa når det gjaldt budsjettinnstillinga, og også slutte meg til hans presentasjon av flertallets syn hvor Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne, SV og Arbeiderpartiet har felles standpunkt.

Når jeg ba om ordet, var det knyttet til Riksrevisjonen og forvaltningsrevisjonene. Det er et veldig krevende område for Riksrevisjonen å gå inn i, fordi det er stor politisk uenighet i mange av de sakene. Dermed blir det vanskelig å opptre slik at en kan sikre at det skjer på en mest mulig objektiv måte. Kontrollkomiteen har hatt viktige saker knyttet til sjukehus, jordbrukspolitikk og naturmangfoldsløp – alle saker hvor det er veldig sterke politiske spenninger.

Som medlem i komiteen er jeg veldig opptatt av at Riksrevisjonen skal fortsette med forvaltningsrevisjonene for å prøve å se om det er samsvar mellom de vedtatte målsettinger og de resultater som oppnås, og om det er samsvar mellom målsettinger og de virkemidler som brukes. Det har, etter min vurdering, utviklet seg en god kultur i Riksrevisjonen hvor en forsøker å forbedre seg på dette området. Det er krevende å avgjøre hvilke parametre en skal bruke – i hvilken grad en greier å finne objektive målekriterier for å se om mer eller mindre presise målsettinger er fulgt opp. Men hvis Riksrevisjonen fortsetter med å fokusere på de sakfeltene som ressursmessig betyr svært mye i samfunnet, hvor det er uklarhet om i hvilken grad en når målsettingene, mener jeg at en går inn i temaer som er viktige for Stortinget å drøfte – med basis i kontrollkomiteens innstillinger. Riksrevisjonen har da fokus på den praktiske virkeligheten. Den har hele tida – og uansett hvilke måleparametre som brukes – en forankring i den praktiske virkelighet og ser derigjennom om målsettinger kan sies å bli oppfylt gjennom det som faktisk skjer.

Jeg vil bare avslutte med å si det om dette temaet at kontrollkomiteen hittil har bestrebet seg på å opptre mest mulig objektivt, og jeg håper at det fortsetter. Det vil da styrke kontrollkomiteens rolle framover for å forsøke å gjøre forvaltningen bedre på en slik måte at det blir samsvar mellom mål og de resultater som oppnås.

Helt til slutt: Når det gjelder lobbyregister, er det noe som ikke er drøftet i komiteen nå, og som jeg på vegne av Senterpartiet vil si at en kommer tilbake til, og jeg har nærmere begrunnelser på hva en skal oppnå. Men jeg er enig i mye av det representanten Rasmus Hansson sa om dette, det er et sentralt tema som det er viktig å få klarhet i, slik at vi unngår en del av den usikkerhet – for å si det forsiktig – som nå etter hvert oppstår i mange saker.

Helge Thorheim (FrP) [10:36:15]: Først har jeg lyst til å si at komiteen har hatt en veldig god og grundig debatt rundt budsjettet fra denne komiteen.

På ett punkt har man jo hatt en dissens, og det gjelder

fordelingen av de 10 mill. kr som man skulle trekke ned når det gjelder drift av Stortinget. Jeg vil knytte noen kommentarer til det. Vi valgte å ta 5 mill. kr av dette fra selve driften. Vi valgte å ta 4 mill. kr fra større anskaffelser og vedlikehold og 1 mill. kr fra politiske partier. Når vi valgte å ta noe mindre fra vedlikehold, er det et signal vi gir, at vi må ikke skyve dette med vedlikehold foran oss, og derfor vil vi skjerme det noe.

Som komitélederen sa, var det vel for så vidt ikke noen stor sak dette med nedtrekket også til politiske partier. Det er et signal som ligger der. Også Fremskrittspartiet mener at det er et signal at også de politiske partier må kunne ta noe av belastningen når man skal trekke ned noe i budsjettet for Norge. Når det gjelder nedtrekket som er gjort for politiske partier, er det 1 mill. kr, og det utgjør kun 6 promille av summen som står til rådighet for politiske partier. Av den grunn mener vi at dette må tåles, og vi mener vi da har en god profil på dette.

Ellers vil jeg til slutt slutte meg til det komitélederen sa om Riksrevisjonen og måten den bør utføre sitt arbeid på. Jeg tror vi får god anledning til å komme tilbake og diskutere hvordan den skal utøve sin gjerning framover, når vi nå får en ny riksrevisor.

Martin Kolberg (A) [10:38:32]: Det er bra at vi får en diskusjon eller en samtale – vil jeg nesten kalle det – her i Stortinget om Riksrevisjonen. Det er ikke ofte vi har det. Jeg vil bare knytte noen ytterligere kommentarer til det. Selvsagt er det utfordrende det som knytter seg til forvaltningsrevisjonen når det gjelder det man kan kalle objektivitet. Men det er nå en gang slik at politikken er en relativ sak, og det er slik at det kan være grunnlag for mange meninger, og det tilligger Stortinget å trekke konklusjonene på grunnlag av de meninger som Riksrevisjonen har. Det som er det verdifulle med forvaltningsrevisjonen og Riksrevisjonens tilnærming til det, slik vi nå har erfart over tid, er at det gir grunnlag for en god revisjon av hvordan forvaltningen faktisk følger opp Stortingets vedtak. Det er det jeg vil ha fram som det veldig verdifulle.

Det er også det å bemerke at det er to forhold som jeg kanskje synes vi har for lite oppmerksomhet på her i huset. Det vil jeg nevne før vi formodentlig avslutter denne debatten. Det ene er at vi merker oss at forvaltninga har en for svak evne til å lese Stortingets konklusjoner og merknader og følge dem opp i ettertid. Dokumentasjonen av det er at vi nå f.eks. i forbindelse med Dokument 1 for 2013–2014 får opp igjen kritikk, og kritikk av deler av forvaltninga som har gått over år, uten at det har blitt rettet. Det er selvfølgelig et stort problem, for det handler om viktige samfunnsområder som ikke hadde kommet i diskusjonen her, hvis ikke Riksrevisjonen hadde pekt på det. Da hadde det bare fortsatt slik som det har vært. Dette har jeg en ambisjon om – for å si det slik – at vi skal prøve å få rettet på. På dette punktet inviterer jeg nå regjeringa, som sitter med ansvaret for forvaltningen til daglig, til virkelig å følge opp dette på en konkret måte, slik at Stortinget faktisk slipper – for å bruke det uttrykket – å være nødt til å fremme kritikk om igjen og om igjen om den samme saken innenfor det samme feltet. Jeg skal komme tilbake til dette

når vi skal behandle Dokument 1 senere her i Stortinget, og da skal jeg billedliggjøre det jeg nå sier – og det er ganske alvorlige forhold. Dette hadde – som sagt – ikke kommet opp hvis ikke Riksrevisjonen hadde påpekt det.

Til slutt: Jeg er enig i det representanten Tetzschner sa om NRK, selvsagt er jeg det, og det er alle. Men det er ikke et eksempel som er typisk for hvordan Riksrevisjonen har håndtert forvaltningsrevisjonen. Det er helt utypisk, og det vi opplevde med en gang, var at Riksrevisjonens direksjon og riksrevisoren satte en stopper for den saken. Dermed er ikke den et argument for at man er på kanten av håndteringa av forvaltningspraksisen – man er godt innenfor, etter min mening.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4

Sak nr. 5 [10:41:54]

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2014, kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (rammeområde 5) (Innst. 6 S (2013–2014), jf. Prop. 1 S (2013–2014) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 20 minutter, Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Venstre 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter og Miljøpartiet De Grønne 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Hadia Tajik (A) [10:43:18] (leiar i komiteen): Ingen justispolitikk kan lindra sorga etter tapet av ein ein er glad i, fjerna smerta etter eit overgrep eller einsemda hos ho som ikkje har vorte teken på alvor då ho prøvde å varsle om ein valdeleg mann. Derfor er det viktigaste me gjer som justispolitikarar, å førebyggja lovbrøt med alt det det inneber for ofra og pårørande.

Ein del av dei verkemidla rår me over i justiskomiteen. Men for verkeleg å dra nytte av det fulle spekteret av verkemiddel for å førebyggja må me samarbeida med andre komitear som utdanningskomiteen, arbeids- og sosialkomiteen og kommunal- og forvaltningskomiteen. Når me førebyggjer framfor å reparera, sparar me pengar, men framfor alt sparar me liv.

Det me òg kan gjera som justispolitikarar er å sjå til at vårt politivesen, rettssystem og vår straffesakskjede sørgjer for at vald, overgrep og andre lovbrøt raskt får konse-

kvensar. Der er det berre å vera ærleg, meir må verta gjort. For mange opplever at gjerningspersonen får gå fri, mens dei sit igjen sjølve med konsekvensane.

Men eit viktig grunnlag er vorte lagt. Dei siste åtte åra er politi- og påtalemakta sitt budsjett auka med 65 pst. Studentopptaket til Politihøgskulen har auka til rekordhøge 720 studentar, og det er lagt inn midlar til tilsetjing av desse. I løpet av det første året etter uteksaminering er 95 pst. av alle tidlegare studentar tilsette i politistillingar. For første gong har vald i nære relasjonar vorte tilstrekkeleg prioritert til at det har vorte bygt opp eit landsdekkjande apparat for dei som vert utsette for dette. 75 mill. kr er òg særskilt sette av til nettopp denne typen vald og overgrep som rammar så mange, og som framleis har taushet og tabu knytt til seg.

Straffene for vald, overgrep, familievald og kjønnslemlesting er auka, og arbeidet for å fjerna foreldingsfristen for drap og seksuelle overgrep mot barn er i gang. Den førre regjeringa lanserte òg ungdomsstraffa, ein ny straffereaksjon som følgjer ungdom som gjer kriminalitet, tettare over lengre tid enn det ein kortare fengselsstraff ville gjort.

Sjølv om det ikkje høyrer heime under denne komiteen, nemner eg òg at berre det siste året er 5 000 personar utan lovleg opphald i Noreg uttransporterte med tvang, og fleire tusen har vorte stimulerte til å reisa frivillig. Ulovleg opphald i Noreg betyr ikkje automatisk at ein er ein fare for tryggleiken, men utan lovleg opphald er det heller ikkje lovlege måtar å livnæra seg på. Arbeidet for uttransport av personar med endeleg avslag har derfor òg verknad på det generelle arbeidet for tryggleik.

Etter 22. juli 2011 vart det klart at vår beredskap ikkje er god nok. Gjørv-kommisjonen vart sett ned, og den førre regjeringa følgde opp med stortingsmeldingane om terrorberedskap og samfunnstryggleik. Berre dei siste to åra er det sette av 1,5 mrd. kr for å styrkja beredskapsarbeidet. Men òg i åra framover vil dette arbeidet trenga kraft og tempo i gjennomføringa. Arbeidet er ikkje ferdig, og det er ikkje rom for å redusera framdrifta.

Arbeidet for beredskap og kvardagsberedskap hengjer tett saman. Det er ei nødvendig presisering når me i året som kjem skal diskutera politiet sin struktur og organisering, og politiarbeidet sitt innhald. Det er kunnskapen frå kvardagsarbeidet som òg legg grunnlaget for å hindra, førebyggja og handtera dei meir alvorlege eller omfattande hendingane i vårt samfunn. Men i tillegg treng ein trening og kompetanseheving på dei skarpaste situasjonane.

Det er derfor det planlagde nasjonale beredskapssenteret på Alnabru i Oslo er så viktig. Det finst ei tid for debatt og diskusjon og vurderingar, og ei tid for handling. Beredskapssenteret har ein diskutert no i snart ti år, den førre regjeringa var klar til å handla, og det ser eg helst òg at den nye regjeringa er.

Eg er glad for at det er ein samrøystes komité som utvidar den førre regjeringa si satsing på politiet for 2014 – som var på 1 mrd. kr – med ytterlegare 90 mill. kr. Vidare er det òg ein samrøystes komité som aukar midlane til beredskapstroppen.

Avslutningsvis vil eg gjerne takka justiskomiteen for godt samarbeid i arbeidet med statsbudsjettet for 2014,

men framfor alt vil eg takka kvar enkelt polititenestemann og -kvinne, kvar enkelt tilsett i kriminalomsorga, i konflikt-råda og alle andre som på ulike måtar kvar einaste dag bidreg til eit tryggare Noreg.

Anders B. Werp (H) [10:48:50]: I september fikk vi velgernes dom. Velgerne ønsket en ny politikk for landet og en ny regjering. Det har vi nå fått. Også justispolitikken vil merkes av at vi har fått en ny, mer aktiv og gjennomføringsdyktig regjering. Borgernes trygghet har høyeste prioritet.

Men la meg også få lov til å takke den avgåtte regjeringen. Vi hadde naturligvis mange debatter og tidvis høy temperatur på justisfeltet i den foregående perioden. Men likevel inviterte de rød-grønne til et bredt politisk samarbeid på noen vesentlige milepæler underveis i perioden. Arbeidet mot organisert kriminalitet, oppfølgingen av 22. juli og arbeidet mot terror er eksempler på nettopp dette. Det viser at Stortinget kan samle seg om viktige saker. Det øker i seg selv tryggheten i samfunnet. Den nye regjeringen vil videreføre denne arbeidsformen.

Jeg vil også takke for det gode og konstruktive samarbeidet regjeringspartiene har hatt med Kristelig Folkeparti og Venstre etter regjeringsskiftet. Sammen har vi fått et budsjettforlik som forener vårt felles ønske om en tydelig, human og fokusert justispolitikk, en politikk som er solid fundert på våre felles rettsstatlige prinsipper.

Regjeringspartiene gikk til valg på styrking av politiet, og allerede ved første mulighet styrkes politiet. Det kaller jeg gjennomføringskraft. 100 mill. kr i økning i Politidirektoratets budsjett gir et etterlengtet ekstra løft for etaten. Et sterkt nærpoliti er avgjørende for å skape mer trygghet i samfunnet. For å oppnå trygge lokalsamfunn er vi avhengig av et tilstedeværende og effektivt politi. Kriminalitetsforebygging i nærmiljøene er også svært viktig for å hindre at ungdom gjør valg de vil angre på resten av livet.

Politiet må også rustes for å møte framtidens kriminalitetsutfordringer. Kriminaliteten blir stadig bedre organisert, mer avansert og i økende grad grenseløs, både geografisk og når det gjelder voldelige virkemidler. Det stiller økende krav til sterke regionale og nasjonale politifagmiljøer som kan forhindre og etterforske nettopp denne utviklingen. Da må politiet få frihet under ansvar til å utføre det politifaget som de er de beste til å utføre. Vi skal derfor føre en tillitspolitikk – hvor den politiske detaljstyringen av politiet er historie. Under de rød-grønne var det på det meste mer enn 120 ulike mål eller delmål til Politidirektoratet, så vidt jeg husker. Vi får ikke et dobbelt så godt politi, selv om vi dobler antall mål de skal oppnå.

En samlet justiskomite understreker viktigheten av at Politiets sikkerhetstjeneste og Forsvarets etterretningstjeneste fortsetter og videreutvikler sitt samarbeid og samhandling, og at dette skal bygge på et «need to share»-prinsipp. Dagens trusselbilde er diffust, aktørene er skiftende og landegrenser og geografi har ikke lenger samme betydning som tidligere. Da må statens sikkerhetsapparat innrettes på en måte som er i stand til å håndtere dette. Dette gjelder ikke minst for et land som Norge, med strategisk

beliggenhet, store naturressurser, få innbyggere og store naboer.

Dette samarbeidet må selvfølgelig skje innenfor klart definerte lovmessige rammer, med nødvendig respekt for tjenestenes ulike oppdrag og med forsvarlig demokratisk kontroll. Å etablere egnede samarbeidsordninger som ivaretar disse hensynene, er et arbeid hvor en del fortsatt gjenstår. Men Stortinget sender med dette et klart signal om at vi forutsetter og forventer at dette arbeidet må tas videre. Den felles analyseenheten mellom PST og E-tjenesten er en start, men samarbeidet bør utvikles videre for å gi en bedre oversikt over det totale trusselbildet – noe regjeringsplattformens formuleringer legger opp til.

Informasjon som er nødvendig for å ivareta rikets sikkerhet, må kunne deles på forsvarlig vis.

Ulf Leirstein (FrP) [10:54:09]: Det er et historisk godt justisbudsjett som regjeringen har lagt fram. Aldri før har man brukt mer penger på dette området. Dog er det ikke slik at dette budsjettet er godt ene og alene fordi man bruker mye penger. Det er et godt justisbudsjett når man ser på retning og prioritering.

I åtte har vi hatt en rød-grønn regjering som har hatt full kontroll og ansvar på justisfeltet. Når man så skal bedømme innsatsen, er det naturlig å trekke fram tilstanden denne sektoren hadde ved regjeringsskiftet.

Når det gjelder beredskapen, skulle man etter en knusende kritikk fra 22. juli-kommisjonen tro at den avgåtte regjeringen hadde satt alle kluter til for å rette opp manglende satsing og iverksatte nødvendige systemendringer. Men situasjonen er den at det er foretatt særdeles lite for å bedre beredskapen. Vi husker alle uttalelser fra sjefen for beredskapstroppen i politiet, som tidligere i år kunne slå fast at det hadde skjedd svært lite de siste to årene.

Når det gjelder fengselsvesenet, har fengsler som var ment forbeholdt norske innsatte og dermed innsatte som skulle rehabiliteres, blitt oversvømt av utenlandske kriminelle. Utenlandske kriminelle skulle sone i sitt hjemland, men det har den avgåtte regjeringen ikke fått til. Halden fengsel har ca. 40 pst. utenlandske innsatte. I tillegg har man ca. 1 000 personer som er i soningskø, og stadig vekk kan vi lese om varetektsfanger som slippes fri fordi man ikke har kapasitet.

Når det gjelder domstolene, er det stadig kø, lange ventetider og lang saksbehandlingstid – og det hopper seg opp. Et foreldet datasystem gjør bare situasjonen enda verre. Straffeloven som ble vedtatt i 2006, er enda ikke implementert.

Når det gjelder politiet, vet vi bl.a. at det er manglende midler til investeringer i utstyr og IKT, som gjør situasjonen vanskelig.

Dette var altså noe av statusen da den nye regjeringen tok over. Nå har vi fått en handlekraftig regjering – en regjering som sammen med sine samarbeidspartier i Stortinget klarer å ta justispolitikken videre, en handlekraftig regjering som nå ønsker å snu den negative utviklingen når det gjelder soningskø. Derfor legger budsjettet opp til flere plasser i fengsel, og at flere som ikke er norske statsborgere, skal sone i sitt hjemland. Budsjettet legger også

til rette for dobbeltrom i fengsel der dette er mulig å få til.

Politiet får tidenes budsjett – en kraftig økning for at politiet skal kunne gjøre jobben sin. Nyutdannede politibetjenter skal kunne tilbys jobb. Flere oppgaver politiet i dag utfører, skal overlates til andre, slik at vi får flere politifolk ut i gatene som kan konsentrere seg om å gjøre den jobben vi alle ønsker, nemlig å sikre tryggheten til innbyggerne. Budsjettet gir et betydelig løft i antall nye politistillinger for kommende år.

I hovedstaden har vi de siste ukene blitt minnet på hvor viktig det er med tilstedeværelse av politi. Et synlig politi i bybildet gir trygghet. Flere politibetjenter vil kunne slå ned på kriminaliteten på de områder vi opplever har vokst under den forrige regjeringen.

Domstolene styrkes i budsjettet – dette er for å sikre sammenheng i straffesakskjeden. Når politiet og kriminalomsorgen styrkes, er det like viktig at det gis budsjettmidler til å ansette flere dommere, slik at vi får unna saksmengden i våre domstoler.

På justisfeltet ser vi nå en kraftig økt satsing på å uttransportere mennesker som ikke har lovlig opphold. Det er riktignok ikke justiskomiteens hovedoppgave nummer en, men det er viktig å nevne at dette nå er en satsing fra regjeringen i Justisdepartementet. Når det gjelder mennesker som ikke har lovlig opphold, er det viktig å minne om at Norge ikke skal være en frihavn. Norge skal være et trygt og godt sted for landets innbyggere og dem som har fått opphold. Mennesker som har fått avslag på sine søknader, skal ut. Siden mange ikke reiser frivillig, er det flott at regjeringen nå, med budsjettmidler på bordet, sier klart ifra at dette arbeidet skal intensiveres. Dette vil også være et tydelig signal til alle dem som begår kriminalitet her i landet og som ikke har opphold. På den korte tiden regjeringen har hatt til rådighet er det derfor beundringsverdig at man har klart å få på plass så mange flere uttransporteringer kommende og inneværende år.

Avslutningsvis: Når det gjelder beredskapen, har vi dessverre sett hvor galt det kan gå når beredskapsarbeidet ikke har vært prioritert. Da er det godt at vi har fått byttet ut den regjeringen som ikke har tatt beredskapsarbeidet på alvor. Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen har allerede tatt grep. Beredskapen skal styrkes. Regjeringen har fremmet forslag om styrking av Siviltforsvaret, døgnoperativt sivilt situasjonssenter i Justis- og beredkapsdepartementet, økt bevilgning til Hovedredningssentralen, styrking av Kripos og PST samt økt bemanning i beredskapstroppen.

Vi har nå en regjering som bygger sin politikk på den enkeltes behov for trygghet i hverdagen – og som prioriterer dette. Fremskrittspartiet hilser velkommen det skiftet vi nå har fått i justispolitikken.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:59:27]: Jeg vet ikke om jeg skal være like krystallklar som foregående taler, men jeg skal i alle fall benytte anledningen til å rose statsråden og regjeringa for tydelig tale. Min opplevelse etter bare seks uker er at det er høye ambisjoner og tydelige tiltak når det gjelder nettopp det som foregående taler var inne på.

Det viktigste for Kristelig Folkeparti er at vi klarer å

skape en trygghet, at vi klarer å skape trygge nærmiljøer, at vi klarer å sikre trygge oppvekstforhold. Derfor er vi glad for at komiteen så tydelig understreker at forebygging må være en sentral del av arbeidet.

Vi er også glad for at komiteen peker på at kampen mot vold i nære relasjoner skal prioriteres høyt. Det er nettopp med på å skape de trygge oppvekstforholdene som vi ønsker. Derfor er det klart at den satsinga på politiet som nå kommer, med over 1 mrd. kr ekstra i forhold til 2013-budsjettet, er viktig. Det er viktig for å få ansatt alle politistudentene som nå utdannes, og det er viktig for å nå målet om to polititjenestemenn/-kvinner per 1 000 innbyggere innen 2020. Det viser ransbølgen som har herjet hovedstaden i det siste, som flere har vært inne på, viktigheten av. Der vil jeg gi ros til statsråden for tydelige strakstiltak, men vi må heller ikke glemme den forebyggende biten av arbeidet, for det er ingenting som er billigere og bedre enn å forebygge at kriminaliteten faktisk skjer.

Men jeg er glad for at det fra komiteens side er en tydelig understreking av at vi skal prioritere hele straffesakskjeden, akkurat som regjeringa har sagt. Det betyr at vi skal styrke politiet – sikre ved forebygging og at det ikke skjer kriminalitet, men at den kriminaliteten som skjer, blir oppklart – at en får ned restansene i domstolene, og at en sikrer at de som dømmes til soning, faktisk soner. Derfor er Kristelig Folkeparti spesielt glad for at vi klarer å skjerm domstolene, at vi klarer å løfte domstolene, og at en faktisk kommer med nye 15 mill. kr, slik at en kan få ned restansene der.

Vi er også glad for at det er en satsing på kriminalomsorgen, med økt soningskapasitet, og at regjeringa så tydelig – det understreker også komiteen – varsler en opptrapping, at en ønsker å forankre en plan i Stortinget. Den behandlingen ser Kristelig Folkeparti fram til.

Men jeg er opptatt av og derfor også glad for – det er mye vi kan være glad for i dag – at komiteen så tydelig sier at innholdet i soninga ikke må glemmes, for det er en utrolig viktig bit av det arbeidet som gjøres i kriminalomsorgen. Vi er fornøyd med at det for så vidt er en ganske lav tilbakefallsprosent, men den er likevel for høy. Vi er gode internasjonalt med hensyn til at det er få innbyggere som sitter i fengsel, men det er for mange. Det at en satser på innholdet i soninga, slik at en sikrer at de som soner, er bedre i stand til å komme tilbake til et normalt liv, er utrolig viktig. Det kommer Kristelig Folkeparti til å forfølge videre.

Jeg vil bruke anledningen til å framheve flere ting som flertallet i komiteen understreker i merknadene, og som jeg synes er viktig. Det ene er bruken av glattcelle. Vi vet at det har vært kritikk fra både Europarådet og FN's torturkomité, og justiskomiteen er krystallklar på at en ønsker en gjennomgang og for så vidt også en ombygging i større grad, der det er mulig. Jeg er glad for at en enstemmig komité ønsker at regjeringa skal gjennomgå praksisen, og jeg ser fram til at regjeringa kommer tilbake med det.

Også når det gjelder dommeravhør ved barnehus, er komiteen tydelig. I dag er det et snitt på 42 dager – og det er dessverre også tilfeller med mye lengre ventetid enn det – fra anmeldelse til dommeravhør blir foretatt. Det er

for lenge, det er mye lenger enn loven tillater, der det understrekes at det skal skje innen 14 dager. Det er barn som er utsatt for alvorlige overgrep, som trenger tillitspersoner – foreldre eller andre, hvem det nå er – å snakke med og snakke om det som er skjedd. Da er det viktig at avhørene foretas raskt.

Vi er også glad for at det i budsjettet etter forliket mellom Kristelig Folkeparti, Venstre og regjeringspartiene ligger inne 10 mill. kr til tilreisende tiggere til humanitære tilbud, som overnatting og sanitære tilbud. Det overrasket meg stort at den foregående regjeringa ikke la inn penger der, når det var begynt en opptrapping og en kom med 10 mill. kr i revidert. Jeg er glad for at vi sammen med regjeringa har kommet med nye 10 mill. kr – friske midler – som frivillige organisasjoner kan søke om for å komme med gode tilbud.

Det siste poenget får bli det som gjelder offeromsorg. Jeg er glad for det som står i regjeringsplattformen, og det som komiteen understreker: at vi ønsker en større fokusering på voldsofre og på oppfølginga av dem, og at regjeringa varsler en egen strategi.

Til slutt rekker jeg å nevne at vi er glad for at en også velger å prioritere frivillige organisasjoner så høyt som en gjør. De gjør et fantastisk arbeid og kan bidra med å utfylle de offentlige tjenestene.

Jenny Klinge (Sp) [11:04:47]: Som stortingspolitikarar er vi valde av folket. Innbyggjarane har valt oss, og vi igjen skal ta val som tener folket. Politikken vår skal helst ha noko godt for seg. I debattar og ordkampar driv vi med retoriske fintar, meir eller mindre elegante, og somtid driblar vi oss heilt vekk i staden for å spele på lag. Det viktige er likevel ikkje kven som vinn desse ordkampane, men kva vi gjer, og kva resultatet blir.

Tek vi ein kikk på tala, ser vi at det skal brukast nesten 25 mrd. kr innanfor justissektoren i neste års statsbudsjett. Det er svimlende mykje, men det vi får att, kan ikkje reknast i pengar.

Dei løyvingane vi skal vedta i dag, skal gjere det mogleg å førebyggje, oppdage og oppklare kriminalitet, få dømt skuldige og tilby ei soning som gjer at den første gongen nokon blir domfelt, for dei fleste også skal vera den siste gongen.

Justisbudsjettet skal bidra til betre beredskap, til at jordskiftesaker skal gå smidig, til at valdsoffer skal få erstatning, til at vergemålsordninga skal fungere, til at dei som treng fri rettshjelp, skal få det, osv. Det er eit stort spenn av saksfelt.

Noko av det eg er stolt av at vi raud-grøne gjorde i løpet av dei åtte åra i regjering fram til i haust, er at vi løfta fram temaet vald og overgrep, og at vi fekk lagt fram ei stortingsmelding om vald i nære relasjonar. Strafferammene for desse lovbrota og for drap er skjerpa betydeleg.

Vi har retta fokuset mot innhald og mot målet om god rehabilitering i soninga, vi har verdsatt arbeidet til dei frivillige organisasjonane og konfliktråda, og vi har fått på plass barnehus i stadig fleire byar. Når eg no kort oppsummerer litt av det vi har gjort, er det meir for å vise ei retning for kva vi skal gjere framover, enn for å dvele ved

fortida. Det å halde målretta fram når ein først har funne rett kurs, er viktig. Samtidig skal vi vere klåre på kva som ikkje er godt nok, og gjere noko med det. Betre balanse i straffesakskjeda kan nemnast, likeeins IKT-satsing.

Samfunnet vårt er trygt i forhold til samfunnet i andre delar av verda, men det er likevel altfor mykje gale også hos oss. For alle dei her i Noreg som blir utsette for grove overgrep og vald, hjelper det ikkje å tenkje på at det er endå fleire som opplever slikt i krigsherja land. Blir ein rana på gata, er det ranet like reelt og skremmande som det ville ha vore i Madrid, og når orkanar herjar og taket på huset fer i lufta, eller grunnen under huset forsvinn, tenkjer ein ikkje på at dette er ingenting i forhold til ein tornado i USA. Derfor er det også avgjerande viktig at vi tek folk på alvor, at vi tek inn over oss det store ansvaret vi har for å gjere gode val for innbyggjarane si skuld. Færrest mogleg skal bli utsette for ulukker og lovbrøt, og folk som opplever slikt likevel, skal få hjelp raskast mogleg.

Beredskap er eit sentralt og viktig tema. Beredskapstankegangen skal helst gjennomstrøyme alle etatar. Så har vi attom oss eit par år der mykje av fokuset innanfor justissektoren har vorte retta mot mangelen på beredskap og mangelen på evne til å førebyggje, reagere rett og samhandle. Særleg mykje kritikk har vorte retta mot politiet. Eg opplever at folk i etaten er genuint opptekne av å gjere forbetringar der det er nødvendig, og at dei ser den pågåande prosessen med ei politireform som positivt. Det er eit godt utgangspunkt. Politiet er den etaten innanfor justissektoren som har fått den aller største auken i løyvingar dei siste åtte åra, men det er openbert alltid behov for meir, innanfor både denne etaten og alle dei andre etatane. Uansett kor mykje eller lite pengar vi har til ulike føremål, er det avgjerande viktig å bruke ressursane rett og mest mogleg målretta.

Det er ikkje tvil om at partia på Stortinget i stor grad er einige om hovudlinene også i justispolitikken, men det kjem til å dukke opp stridstema som går på verdisyn og prioriteringar. Av dei politiske skiljelinene som nok kjem til å gjere seg mest synlege i året og i åra som kjem, er dei som går på strukturspørsmål – enkelt sagt: kor mange politidistrikt, lensmannskontor, naudsentralar, tingrettar, jordskifterettar og fengsel vi skal ha, og kor dei som blir att, skal liggje. Dette er spørsmål som vi i Senterpartiet er opptekne av, ikkje fordi struktur i seg sjølv er så interessant, men fordi konsekvensane av store strukturendringar kan bli det motsette av det ein ønskjer å oppnå.

Når vi no går inn i arbeidet med ei reform i politiet, vil Senterpartiet gå aktivt inn for endringar som vil forbetre politietaten, også endringar i organisering, men ikkje massive grenseendringar som ser spenstige ut på kartet, men som ikkje passar til terrenget.

Eg begynte med å seie at vi folkevalde skal gjere gode val på vegner av innbyggjarane. Å behalde eit sterkt nærpoliti samtidig som vi legg til rette for spissa fagmiljø, er eitt av dei gode vala vi kan ta.

Iselin Nybø (V) [11:10:18]: Som flere talere har vært inne på, er det mange store og viktige satsinger i dette budsjettet. Men justisfeltet er et stort område, og det er mye å

ta tak i. Ikke alt kan måles, men det betyr ikke at det ikke er like viktig.

Venstre er opptatt av at det jobbes godt og målrettet med å forebygge kriminalitet. Det er også en del områder som ligger i skjæringspunktet mellom justis og helse som er viktige å ta tak i, f.eks. psykisk syke eller rusavhengige som begår kriminalitet. Vi håper at justisministeren vil følge opp disse områdene på en god måte i tiden som kommer.

Personvern og overvåkning har vært diskutert de siste ukene både her i salen og i media. Noe av de mest grunnleggende for en rettsstat er å beskytte sine borgere, men man kan ikke gå på akkord med eller bidra til å undergrave respekten for menneskerettigheter, individuelle friheter og prinsipper som tilhører en moderne rettsstat. I Venstres alternative budsjett kutter vi over 200 mill. kr til implementering av datalagringsdirektivet. Venstre var som kjent mot at dette direktivet skulle implementeres i Norge, og vi ønsker ikke å bevilge penger til gjennomføringen av dette. På denne måten sparer vi både staten for penger og norske borgere for en storstilt overvåkning. Vi har registrert at regjeringen har foreslått å utsette implementeringen med et halvt år. Det er vi selvfølgelig glad for, og vi ser gjerne at det blir utsatt ytterligere.

Venstre er og har vært skeptisk til forslaget fra regjeringen om dublering av fengselsceller. Vi ser at det kan være utfordrende å få til på en måte som ivaretar både verdigheten og sikkerheten til de innsatte. Vi snakker her om voksne folk med en kriminell bakgrunn som skal dele en fengselscelle som i utgangspunktet er beregnet for én person. For oss var det derfor svært viktig at vi fikk inn i budsjettavtalen at dette er et tiltak som kun skal gjelde korte soningsopphold, og at vi forsikrer oss om at dette skal foregå innenfor regelverket av internasjonale konvensjoner.

Norge har ved flere anledninger fått kritikk av Europarådet og FNs torturkomité for bruk av glattceller. Dette er noe vi ikke kan være bekjent av, og som det burde vært tatt tak i for lenge siden. Slik som jeg ser det, er dette et av de viktigste områdene justisministeren og regjeringen må ta tak i innenfor justisfeltet den neste perioden.

Jeg har registrert at komiteen i en merknad har uttalt at ingen skal sitte på glattcelle utover den tillatte fristen på 48 timer. Det er vi selvfølgelig glad for at komiteen er tydelig på, men vi i Venstre mener at vi ikke kan nøye oss med dette. Glattceller er innredet på en måte som ikke gjør dem egnet til å sitte i over tid, og for mange som settes på glattcelle, er det en stor påkjenning. I mange tilfeller er det heller ikke nødvendig med en slik celle. En ordinær fengselscelle kan i mange tilfeller både være tilstrekkelig og bedre egnet. Venstre ønsker derfor at pågrepne overføres fra glattcelle til ordinær fengselscelle så raskt som mulig, og senest innen 24 timer.

Når det gjelder bruk av glattcelle i forbindelse med fengsling av barn, har komiteen en merknad der det framgår at personer mellom 15 og 18 år ikke skal plasseres på glattcelle med mindre det er helt spesielle omstendigheter som gjør det nødvendig. Når vi vet hva slags psykisk påkjenning det er å sitte på en glattcelle, mener vi i Venstre at

det må være grunnlag for å gå enda lenger og si at vi ikke skal plassere barn på slike celler.

Venstre stiller seg bak regjeringens forslag om å styrke domstolene med 10 mill. kr sammenlignet med Gul bok, og vi er veldig glad for at komiteen velger å styrke domstolene med ytterligere 5 mill. kr. Det må være balanse i straffesakskjeden, og da er det viktig at også domstolene blir tilført tilstrekkelige ressurser. Vi kan ikke sette oss i en situasjon der det legges opp til store restanser i domstolsapparatet, med de konsekvensene det har både for den enkelte borger og for samfunnet som helhet.

I budsjettavtalen mellom regjeringen, Kristelig Folkeparti og Venstre ble det også bevilget 10 mill. kr til overnattingstilbud i regi av frivillige organisasjoner. De siste årene har vi sett en økning i antall EØS-borgere som kommer til Norge for å tigge. For oss i Venstre er det viktig at disse tas imot på en human måte, og det er store variasjoner mellom kommunene med hensyn til hvor mange tiggere som kommer. Derfor er vi både glad for og mener det er viktig at komiteens flertall har presisert i en merknad at midlene skal prioriteres der de kommunene er som har flest tilreisende.

Karin Andersen (SV) [11:15:02]: Det er viktig at justispolitikken beskytter innbyggerne og også våre institusjoner mot kriminalitet, men det er også viktig at justispolitikken sikrer innbyggerne mot urettmessig overvåkning fra staten. Derfor vil jeg starte med å si at jeg synes det er veldig skuffende at justisministeren og partiet hans går vekk fra holdningen om ikke å skulle innføre datalagringsdirektivet – et løfte de ga senest i august – men ønsker å innføre det. Det har noen implikasjoner som er veldig alvorlige, og som jeg vet at justisministeren kjenner til, fordi han har vært enig i de synspunktene.

Så til debatten om soningskø. Det er viktig at straff kommer så nær innpå forbrytelsen og dommen som mulig. Det har vist seg mest nyttig. Da er det viktig å peke på at soningskøen ble redusert fra 2 791 i 2006 til 1 096 i 2013, og at kapasiteten har økt med 750 plasser de siste åtte åra. Når det nå ligger 70 nye tilgjengelige fengselsplasser i budsjettet, og man samtidig kutter innføringen av bøtjetjenesten tilsvarende 50 plasser, er ikke økningen så stor som regjeringen sier. Når man begrenser bøtjetjenesten, hindrer det folk i å gjøre opp en bot gjennom samfunnsnyttig tjeneste istedenfor å sitte i fengsel, og for veldig mange av disse er det ikke noe godt poeng at de kommer i fengsel, for vi vet at det å komme i fengsel medfører en økt risiko for en forsterket kriminell løpebane.

Det samme er vel å si om økt hjemmesoning, som har bidratt godt når det gjelder soningskøen, og som har vært plukket ut til dem det egner seg for. Det gjør også at færre mennesker trenger å sone i fengsel, der risikoen for å komme i kontakt med mer kriminalitet øker. Derfor er det også, mener SV, beklagelig at regjeringen nå har kuttet posten for ny ungdomsstraff med 2 mill. kr. Det å få på plass en ungdomsstraff er viktig, fordi det må markeres, og dette er ungdom som trenger massiv oppfølging for å komme ut av et negativt spor. Men det er viktig å holde trykket oppe på dette, og jeg kan vel legge til at i mitt hjemfylke er det flere steder som har meldt seg på, og ønsker å være lokalisering

for ungdomsfengsel. Sjøl mener jeg at alternativet i Foll-dal er et veldig godt alternativ, for der kan man trekke på kompetanse og kunnskap knyttet til Tyrili-kollektivet, som har veldig god erfaring med tilbakeføring og rehabilitering av ungdom. Men nå kutter man altså denne posten, og det er det vanskelig å se at det skulle være noen grunn til. Det er viktig å komme i gang med ungdomsstraff – det har det vært enstemmighet om. Det var en sak vi jobbet fram i den forrige regjeringen, og det er viktig at det nå kommer raskt på plass.

Så har jeg behov for å si noe om kanskje et av de aller største volds- og kriminalitetsproblemene vi har i dag, nemlig vold i nære relasjoner. Aftenpostens journalist Thomas Boe Hornburg hadde en politisk kommentar om at politiet på én uke fikk 1 300 henvendelser fra barn som meldte om vold i hjemmet. Samtidig er det altså 1 000 ran i året. Ran er alvorlig, skremmende og forferdelig, og vi må ta det på alvor, men når det er så mange som opplever så grov vold og skremmende situasjoner der man skulle være trygg, får det på langt nær den oppmerksomheten som er nødvendig, verken i media, i debatten eller i den justispolitiske prioriteringen. Dette er kjempealvorlig, ikke bare fordi det er fæle forbrytelser der og da, men vi vet at dette nesten invaliderer folk og preger barn for resten av livet. Det er til og med påvist hjerneskader hos barn som er vitne til vold. Derfor er det viktig at justisministeren legger mer vekt på dette framover, jobber mer med det og får på plass ordninger som gjør at politiet også prioriterer dette. Jeg er litt bekymret når man sier at familievolds-koordinatorerne nå skal gjøre andre ting – man må få på plass omvendt voldsalarm, utbyggingen av barnehusene, og politiets kapasitet på dette området må styrkes og ikke svekkes.

Statsråd Anders Anundsen [11:20:23]: Med regjeringens tilleggsproposisjon får vi nå et budsjett hvor en i mye større grad tenker helhet. Det styrker vesentlige deler av justis- og beredskapssektoren.

Et eksempel på helhetstenkingen er når regjeringen og regjeringspartiene og samarbeidspartiene i Stortinget løfter straffesakskjeden som sådan som et satsingsområde, og ikke bare tar ut visse deler av straffesakskjeden. Det er viktig med politi, men det er også viktig med domstoler. Den helheten som denne tilleggsproposisjonen og også budsjettavtalen i Stortinget representerer, representerer egentlig en større nytenkning enn det en skulle tro. For fokus i justisdebatten har veldig ofte vært på enkelte deler av straffesakskjeden, mens det å løse en utfordring må gjøres gjennom fokus på balanse i hele straffesakskjeden.

At det nå blir 90 mill. kr mer til økt politikraft i forhold til de rød-grønnes forslag, vil føre til at vi får flere politifolk ut i gatene. Vi bruker nå ressurser ikke bare på å ansette de politistudentene og andre som ikke har fått jobb, men også på å ansette flere sivile som f.eks. arrestforvarere, som i realiteten vil utgjøre én polititjenestemann eller -kvinne per nyansatt arrestforvarer, fordi den jobben i dag gjøres av polititjenestefolk. På den måten vil politiet få gjøre politioppgaver, mens sivile kan gjøre andre oppgaver.

Andre eksempler er styrking av grensekontrollen, som

i mye større grad kan gjøres av sivile. Det er en sterk og ny satsing mot økonomisk kriminalitet og cyberkrim, ved at man også på disse feltene ansetter andre enn bare dem med ren politiutdannelse. Det er åpenbart at revisorutdannede folk kan bidra aktivt til å oppklare økonomisk kriminalitet.

Regjeringen har som mål å nå en politidekning på to per 1 000 innbyggere innen 2020. For å gjøre det må vi ikke bare ansette nye studenter, men vi må også sikre at vi beholder den kompetansen som eldre politifolk er i besittelse av. Vi skal ikke fjerne retten til å gå av for polititjenestefolk fra 57 og 60 år, men vi skal gi dem muligheten til å fortsette hvis de ønsker det. I dag er systemet sånn, dessverre, at mange av disse med mye kompetanse føler seg utsatt for å bli fjernet fra jobben fordi det er billigere å ansette nye enn å beholde kompetansen. Det skal altså være en rett til å gå av, men ikke en plikt.

Så er det tverrpolitisk enighet om å styrke beredskapen. Det er regjeringen svært fornøyd med. Det er gjort ganske mye siden terroren rammet oss i 2011, men det er gjort for lite. Heldigvis gjør nå den nye regjeringen store satsinger for å sikre en bedre beredskap i hele landet. Blant eksemplene er selvfølgelig bedre grunnbemanning i politiet og økt antall tjenestemenn i beredskapstroppen med 13 stillinger i høst og 13 stillinger til neste år. Det vil gi en vesentlig forsterket beredskap.

Et annet arbeidsområde som det har vært fokusert på, også i debatten, er beredskapssenteret. Regjeringen har sterkt fokus på å rette opp de feilene som vi har arvet fra den foregående regjeringen om uklarheter knyttet til beredskapssenter. Vi har sterkt trykk på dette. Vi kunne hatt enda sterkere trykk hvis grunnlaget for beslutningen hadde vært bedre fra før av.

I tillegg er det viktig å fokusere på at beredskapsfokusert ikke må ha som konsekvens at det svekker andre deler av politiets virksomhet. Jeg har registrert en bekymret riksadvokat som har utfordret kvaliteten på en del av de etterforsknings sakene som har gått fra politiet. Vi skal ta de signalene også på alvor. Derfor er det viktig å styrke hele straffesakskjeden, inkludert politijurister og etterforskningsledere.

Så er det et viktig tiltak som kanskje har fått litt for lite oppmerksomhet, og det er at med Justisdepartementets nyvunne rolle som fast lederdepartement har det også fulgt med et situasjonssenter. Det har ikke vært døgnbemannet. Nå blir det døgnbemannet. Det er en vesentlig forsterkning av den kapasiteten vi har til å være fast lederdepartement i nasjonale kriser, og jeg er glad for at det ikke møter særlig motstand.

Vi styrker i tillegg Sivilforsvaret og hovedredningssentralen og er glad for at vi nå er i sluttløpet med redningshelikoptrene. Det er en viktig del av den jobben som skal gjøres.

Så vil jeg – overraskende raskt – komme til slutten, tiden går raskt. Jeg har lyst til bare kort å si at satsingen på fengelsplasser er viktig. Den er sterk. Vi frigjør 88 nye plasser. Det er avgjørende og et mye bedre alternativ enn å satse for mye på andre typer soningsmuligheter.

Vi gjør altså mye på veldig kort tid, og jeg vil takke Stortinget til slutt for et godt samarbeid. Det er mye enig-

het i komiteen, og vi tar selvfølgelig de signalene med oss i vårt videre arbeid.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kari Henriksen (A) [11:25:55]: Jeg la merke til at statsråden var opptatt av tilstrekkelig soningskapasitet, og det er vi i Arbeiderpartiet også. Den rød-grønne regjeringen har foreslått alternative soningsformer, innføring av bøtjeneste og konkret oppfølging av bygging av nytt fengsel og beredskapssenter. Soningskapasiteten økte og soningskøene gikk ned under vår regjering.

Med 4 mrd. kr mer å bruke totalt og statsrådets fokus på «helhet», som vi hørte i innlegget, kutter likevel regjeringen i ungdomsstraff og 15,5 mill. kr i bøtjeneste, og de forsinker – eller i hvert fall skaper usikkerhet om – bygging av fengsel og beredskapssenter. Og de innfører dublering av celler, som er en dårlig løsning, og som etter min mening faktisk kan føre til mer kriminalitet enn mindre kriminalitet. Det vil alltid være en svak part når to skal settes i samme celle.

Jeg spør: Mener statsråden at det vitner om handlekraft å utrede mer og bruke mer penger på dårligere løsninger og kutte med 15,5 mill. kr i tiltak som ville frigjort 50 flere fengelsplasser, når regjeringen øker pengebruken totalt med 4 mrd. kr?

Statsråd Anders Anundsen [11:27:06]: Premissene i dette spørsmålet er fullstendig feil. Det var så mange feil at det er vanskelig å rette opp alt sammen på ett minutt.

Men la meg ta en liten ting, kritikken mot dublering av celler. Årsaken til at vi må gjøre det, er at det er ingen klare planer som gjør at vi kan få flere fengelsplasser raskt. Vi har en fengelskø som nå ligger på mellom 1 200 og 1 300 mennesker, og den forrige regjeringen har ikke gjort noe som helst for å løse en akutt utfordring. Fengelskøene går bare opp og opp og opp. Med de tiltakene vi nå har foreslått gjennomført, og som Stortinget bekrefter, frigjør vi lukkede plasser, 88 i tallet til sammen, og noen av dem er celledublering. Hvis representanten Henriksens parti hadde ment at det var så katastrofalt, synes jeg det er rart at hennes eget parti administrerte tilsvarende ordning frem til 2008. Jeg tror ikke at det har skjedd så mye siden 2008 at det nå skal være fullstendig uforsvarlig med dublering av celler, mens det var helt forsvarlig frem til 2008.

Jorodd Asphjell (A) [11:28:21]: Justis- og beredskapsministeren skal på vegne av folket og Stortinget bidra til å skape trygghet for alle som bor i landet, og statsråden skal sørge for rask og effektiv beredskap når kriser oppstår, og at det er god kompetanse på alle nivå.

Stoltenberg-regjeringen var opptatt av god framdrift for etablering av nytt beredskapssenter, men etter at den blå-blå regjeringen kom i regjeringskontorene, har Fremskrittspartiet og statsråden skapt stor usikkerhet knyttet til et nytt trenings- og beredskapssenter på Alnabru. På bakgrunn av dette er mitt spørsmål: Når både finansministeren og statsråden ønsker omkamp og nå foreslår Lahaugmoen og Eggemoen, uten at det er framkommet noe nytt, er det

de 18 000 m² som er for lite, er det de 30 mål som er satt av på Alnabru, som er for lite? Hva er det som er nytt når nå statsråden åpner for en ny runde knyttet til etablering av et viktig og nødvendig beredskapssenter for politiet?

Statsråd Anders Anundsen [11:29:23]: Det som er nytt, er at vi har avdekket hvor dårlig arbeid den forrige regjeringen har gjort for å sikre et nytt beredskapssenter. Opprinnelig var utgangspunktet 18 000 m², nå er det 32 000 m². Sannsynligvis blir det mer. Tomtearealet er på 30 000 m².

Men jeg vil være veldig tydelig på – det har jeg vært i Stortinget mange ganger – at det ikke er snakk om noen omkamp. Denne regjeringen jobber hardt for å få til et økt tomteareal på Alnabru. Vi har et nært og godt samarbeid med Samferdselsdepartementet for å sikre at vi kan realisere beredskapssenteret på Alnabru.

Men hvis det mot formodning ikke skulle la seg løse, ville det jo vært veldig uklokt av en regjering ikke allerede å ha gått gjennom eventuelle alternative lokasjoner. Derfor er det disse to prosessene har gått parallelt: for at vi skal sikre at vi ikke kommer for sent ut, og at vi ikke får forsinkelser. Så det er altså det motsatte av det representanten frykter, vi har bidratt til. Vi bidrar til en realiserbar og raskere gjennomføring av et beredskapssenter, ikke det motsatte.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [11:30:35]: Jeg brukte mitt innlegg til å rose statsråden for handlekraft. Jeg er glad for mange av de sakene statsråden har valgt å prioritere å løfte fram, og at det er tydelig fokus. I sitt innlegg løftet han også fram redningshelikoptrene. Der har jeg registrert at det er stor vilje til å få gjennomført innkjøp, og det er viktig. Samtidig leser vi i aviser saker om korrupsjon knyttet til selskapet AgustaWestland. Jeg vil benytte anledningen fra Kristelig Folkepartis side til å understreke viktigheten av at Norge som et foregangsland må være tydelig på at korrupsjon er uakseptabelt.

Innkjøp av redningshelikopter er en av de største investeringene som Norge skal foreta. Derfor vil jeg be statsråden si litt mer om inngåelsen av kontrakten. Hva gjør statsråden på forhånd for å sikre at vi ikke kommer i en klemme der vi enten kommer i en situasjon der vi ikke kan få helikopter, eller at vi inngår en avtale med noen som faktisk blir dømt for korrupsjon?

Ingerd Schou hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Anders Anundsen [11:31:41]: La meg først få takke for rosen.

Det er en kjempestor investering og en ekstrem viktig investering vi nå gjør med å investere i nye redningshelikopter, noe som komiteen også er veldig klare på i komitéinnstillingen.

Departementet har gjennomført en ordentlig, regelfestet anbudsrunder. Det har vært et strukturert prosjekt som har gått igjennom alle innkomne tilbud. Vi har selvfølgelig også fått med oss det som skjer med den leverandøren vi nå har gått i forhandlinger med – forhandlinger som for øvrig går veldig bra. Men vi har ingen mulighet til verken å utlyse ny konkurranse eller ikke å velge den beste leve-

randøren ut fra de forhåndsbestemte kriteriene, basert på mistanker om korrupsjon.

Vi følger dette nøye, og det er også en klausul i avtalen som gjør at dersom selskapet blir dømt for korrupsjon, vil det være mulig for Norge å foreta en ny vurdering av situasjonen. Men vi har forholdt oss til de rammene som Stortinget har fastsatt.

Jenny Klinge (Sp) [11:32:58]: Den raud-grøne regjeringa sørgde for rekordhøge opptak til Politihøgskolen. Vi auka løyvingane til politiet mykje, men fordi vi meinte at det var viktig å få flest moglege nyutdanna politistudentar i jobb raskt, målretta vi også årleg midlar til dette. Resultatet har vore at dei aller fleste har fått jobb innanfor det vi kan kalle relativt kort tid. Men særleg Framstegspartiet og Høgre har kome med sterk og gjenteken kritikk av at den raud-grøne regjeringa ikkje fekk alle uteksaminerte i jobb umiddelbart etter studiet. Mest alle utsegner kunne tolkast nettopp slik, at ein skulle hatt jobb umiddelbart etter studiet.

Kan statsråden no garantere at dei nyutdanna dei neste åra skal kunne gå rett over i full jobb i politiet? Om han ikkje kan garantere dette, kva er etter statsråden si meining akseptabel tid å vente på ein jobb i politiet når ein er nyutdanna?

Statsråd Anders Anundsen [11:33:56]: Regjeringen vil forholde seg til de budsjettprogrammene som dette hus fastsetter. Det er politimesterne i de enkelte distrikt som benytter de midlene de får tildelt fra Politidirektoratet, til å besette de stillingene som de har behov for i sitt eget politidistrikt, så det er vanskelig for en justisminister å utstede noen garanti for at det skal være en minstetid eller en makstid for når en ny politistudent skal få jobb. Men det denne regjeringen gjør, er å sikre at det er nok bevilgninger til politiet til at alle nyutdannede politihøgskolestudenter kan tilsettes og få jobb.

Det viser seg jo at etter ett år er ca. 95 pst. av dem som er uteksaminert, allerede i jobb i politiet. Så er det noen naturlige variasjoner fordi det er noen politidistrikt som er mer attraktive jobbsøkermessig enn andre. Det skaper nok en viss forsinkelse, men med det budsjettet som denne regjeringen foreslår for Stortinget, og som Stortinget nå går inn for, er det rom for at de som uteksamineres, skal få arbeid.

Iselin Nybø (V) [11:35:02]: Som flere talere var inne på, har Norge gjentatte ganger blitt kritisert for bruken av glattcelle. Jeg er helt sikker på at også statsråden er opp-tatt av at vi må få ned bruken av glattcelle – både bruken generelt, og ikke minst antall timer man sitter på glattcelle.

Komiteen har i merknaden vært tydelig på at ingen skal sitte på glattcelle i mer enn de tillatte 48 timer. Jeg ønsker derfor å spørre statsråden hvilke konkrete tiltak han ønsker å sette i verk for at vi får ned bruken av glattcelle, og for at ingen skal måtte sitte der utover det som komiteen sier, altså 48 timer.

Statsråd Anders Anundsen [11:35:47]: Jeg har merket meg komiteens enstemmige engasjement i så henseende, og det er et engasjement denne statsråden deler.

Det er i hovedsak to tiltak som kan gjennomføres ganske raskt. Det ene er å frigjøre flere fengselsplasser, slik at en raskere kan få ordinære fengselsplasser for dem som

har plass på glattcelle i denne fasen. En av utfordringene har vært at det har vært vanskelig innenfor de 48 timene å få ordinær fengselsplass tilgjengelig for dem som sitter på glattcelle. Det er ingen unnskyldning, men det er en vurdering som da foretas. Det er ikke akseptabelt, og vi må frigjøre fengselsplasser.

Det andre er at politidirektøren må øke fokuset overfor politimesterne på å sørge for at det ikke skjer brudd på 48-timersfristen.

Karin Andersen (SV) [11:36:40]: Det er et sted mellom 75 000 og 150 000 mennesker i Norge som hvert år utsettes for vold fra noen de kjenner. Det er et meget alvorlig problem. Hvis en hadde samlet dem på ett sted, tilsvarende det en stor by i Norge, faktisk på linje med Drammen, og det sier litt om problemet. Alvoret i det kom jeg inn på i stad.

Justisministeren legger i innlegget sitt veldig stor vekt på at det nå skal være flere politifolk ute i gatene. Det tror jeg ingen egentlig er uenig i. Spørsmålet er: Blir det flere til å bistå de voldsofrene som er utsatt for vold fra noen som skulle passe på dem? Det er særlig kvinner og barn dette gjelder, som ofte er helt hjelpeløse i sin situasjon. Blir det økt kapasitet til dommeravhør? Blir det økt kapasitet til høyere oppklaringsprosent? Og blir voldskoordinatorene beholdt, slik at vi kan få styrket innsatsen på dette området, og ikke at de skal få flere oppgaver, slik at innsatsen blir svekket?

Statsråd Anders Anundsen [11:37:49]: Dette er et veldig alvorlig problem, og det er et veldig komplisert problem, og det er veldig mange som rammes. Derfor er innsatsen nødvendigvis bredere enn bare den innsatsen politiet kan gjøre.

Som representanten er kjent med, foreligger det en handlingsplan mot vold i nære relasjoner som denne regjeringen skal følge opp, og også fokusere sterkere på den konkrete gjennomføringen av. I tillegg jobber vi for å få ned ventetiden i barnehusene, som er et viktig tiltak. Vi vurderer også opprettelsen av et «barnehus» for voksne, altså etter samme konsept, men hvor voksne kan komme og møte et samlet støtteapparat der og da. Vi samarbeider med flere frivillige organisasjoner. Som representanten ser, har jeg på meg en rød knapp i dag, bl.a. fordi jeg hadde et veldig konstruktivt møte med Norske Kvinners Sanitetsforening i går.

Regjeringens fokus på dette alvorlige problemet er veldig sterkt, og vi jobber hardt for å løse en del av de flaskehalsene vi ser. Så innsatsen skal styrkes ytterligere også på dette feltet.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Lene Vågslid (A) [11:39:06]: Tilgjengelege og effektive domstolar som treffer avgjerder av høg kvalitet, er vesentleg for rettstryggleiken til den enkelte og for allmenta sin tillit til rettsvesenet. Innbyggjarane skal ha god tilgang til domstolane, og sakene skal behandlast raskt. Eg synest me kan vere stolte over at norske domstolar har

høg kvalitet, og at dei er blant dei mest effektive i Europa.

Så er eg einig med representanten Leirstein i viktigeita av IKT – men kanskje ikkje heilt i historieforteljinga – for det er behov for vidareutvikling av IKT-løysingar i domstolane. Det var derfor den raud-grøne regjeringa føreslo å etablere ein felles plattform for all saksbehandling i domstolane. Det vil gjere det mogleg å utvikle eigne funksjonar ved dei ulike rettsinstansane, samtidig som ein dreg nytte av felles utvikling.

Eg er glad for at den nye regjeringa vidarefører den raud-grøne regjeringas forslag om å styrkje IKT i domstolane.

Sikkerheit i rettsalane er viktig. Me kjenner godt til behovet for å styrkje sikkerheita og tilgangskontrollen i OsloTinghus. Derfor føreslo Stoltenberg-regjeringa 33,3 mill. kr til sikkerheitstiltak ved Oslo Tinghus. Situasjonen slik den er i dag, er veldig utfordrande. Arbeidarpartiet og Senterpartiet finn det veldig uheldig at regjeringa kuttar heile denne løyvinga. Eg meiner at dette tiltaket òg høyrer heime under den heilskaplege tankegangen som justisministeren legg vekt på.

Ei av dei store satsingane til den førre regjeringa var arbeidet mot vald i nære relasjonar. Den raud-grøne regjeringa var den fyrste regjeringa som leverte ei eiga stortingsmelding på området, der ein styrkte arbeidet med 75 mill. kr. Det blei teke eit krafttak mot den valden som altfor lenge har blitt sett på som ein privatsak. Eg er glad for at løyvingane til viktige tiltak mot vald i nære relasjonar innanfor justissektoren no blir vidareførte. Eg skulle òg ynskje at justisministeren hadde lagt vekt på dette i sitt innlegg i Stortinget i dag.

Ei viktig styrking av stortingsmeldinga og budsjettet er styrkinga av barnehusa. Barnehusa blei etablerte under den raud-grøne regjeringa, og foreløpige evalueringar viser at barnehusa har vore veldig viktige for å styrkje barns rettsikkerheit i Noreg. Eg ser òg fram til at justisministeren og den nye regjeringa vil fylgje opp dette arbeidet.

Sidan vald i nære relasjonar er ei stor tverrforvaltingsmessig politisk oppgåve å motverke, betyr det at det er fleire departement og fleire komitear som må bry seg med desse spørsmåla. Det som bekymrar meg, er at dei tverrpolitiske ynska som blei formulerte under behandlinga av stortingsmeldinga om vald i nære relasjonar, ikkje heilt heng saman med tilleggsproposisjonen frå den nye regjeringa. Under Barne- og likestillingsdepartementets budsjett er det foreslått kutt som bekymrar meg, og som har mykje å seie for justissektoren. Omfangsundersøkinga av vald og overgrep mot barn blir foreslått fjerna, og innføringa av barnesamtalen, som var sett av til utarbeiding av eit felles opplæringsprogram – felles opplæring for ulike faggrupper i kommunane om å snakke med barn om vald og overgrep, er foreslått ikkje gjennomført i 2014.

Dette står i sterk kontrast til justiskomiteens samrøystes innstilling og ynske under behandlinga av stortingsmeldinga om vald i nære relasjonar i mai i år. Ein samla komité skreiv i mai i år:

«Komiteen vil understreke behovet for statistikk hva gjelder vold mot barn.»

Under behandlinga av stortingsmeldinga foreslo Høyre og Framstegspartiet følgjande:

«Stortinget ber regjeringen sørge for bedre og mer kontinuerlig statistikk om vold og overgrep mot barn, herunder barn som vitne til vold.»

Dersom Høyre og Framstegspartiet meiner det no i desember som dei meinte i mai – altså det same i regjering som i opposisjon – vil eg minne om at det framleis er moglegheiter for å ombestemme seg. Desse tiltaka, som justiskomiteen etterlyste i mai, skal behandlast av familie- og kulturkomiteen under deira rammeområde og er framleis til behandling i Stortinget.

Eg håpar me framleis kan stå samla om justiskomiteens ynske til regjeringa i mai som den raud-grøne regjeringa føreslo, og hindre at den nye regjeringa no får kutte 9 mill. kr i kunnskap og statistikk om utsette barn og dessutan i viktige lokale tiltak ute i kommunane der barna bur.

Margunn Ebbesen (H) [11:44:08]: Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen bygger sin justispolitikk på den enkeltes behov for trygghet i hverdagen. For Høyre er det viktig å bygge vidare på dette når politiske beslutninger skal etterleves av forvaltningen. For Høyre er det derfor viktig at vår justispolitikk bygger på en tillitspolitikk hvor politiets faglige integritet er en selvfølge. Derfor får politiet frihet under ansvar.

Politiets viktigste oppgave er å sikre befolkningen trygghet. Publikum over hele landet skal være sikret en god og effektiv politiberedskap. Et nært, tilstrekkelig bemannet og kompetent politi er avgjørende for å sikre trygge lokalsamfunn. Derfor har Stortinget økt bevilgningen til politiet. Samtidig forventes det at den tidligere uendelig lange rekken av mål som den rød-grønne regjeringen detaljstyrte politiet med, reduseres betraktelig. Det viktigste for Høyre, og Høyre i regjering, er å sikre at en tilfredsstillende oppgaveløsning gjøres av politiet gjennom denne tilliten og ikke gjennom en uendelig rekke av målparametre som det skal svares på overfor politikerne, og – ikke minst – sørge for at midler til politiet brukes på politiarbeid og ikke på ytterligere byråkrati.

For å sikre strafferettskjeden er det derfor for Høyre et mål at kriminalomsorgen skal bygges ut og videreutvikles for å sikre rask, god og effektiv straffegjennomføring. Derfor har Stortinget økt bevilgningen til kriminalomsorgen. Når vi i dag står overfor den utfordringen at dekningsgraden i fengslene er på over 98 pst., og fengselskøene øker, må regjeringen vise handlingskraft. Soningskøene har økt de siste årene, og varetektskapasiteten er for liten i flere deler av landet. Totalt øker regjeringen kapasiteten med 70 plasser gjennom utvidelser ved Oslo fengsel og tar, som et midlertidig tiltak, i bruk dubleringsceller. Vi kan ikke, som den avgåtte regjeringen, vise til at antall plasser er økt, når tilgangen av nye saker og straffedømte i den andre enden øker mer.

For Høyre i regjering er det viktig at kapasitetsplanen som ble utarbeidet tidligere i år, sikres forsvarlig politisk forankring. Det er viktig at det prioriteres kapasitetsutvidelser for både lukkede soningsplasser og varetektsplasser for å få på plass nok soningskapasitet.

Men viktigst av alt er hva vi gjør for å forebygge kriminalitet. Det er det viktigste tiltaket vi kan gjøre for å få tryggere lokalsamfunn. Da er det arbeidet som regjeringen gjør ved å samarbeide på tvers av departement, viktig. Og ikke minst er det uhyre viktig å stimulere kommuner og lokalsamfunn til å prioritere forebyggende arbeid. Regjeringen anser det arbeidet som frivillige organisasjoner gjør i arbeidet for å forebygge kriminalitet og redusere omfanget av kriminalitet utført av tidligere straffedømte, som meget viktig. Det er ikke da nok i festtaler å vise til at det arbeidet som legges ned av frivillige organisasjoner, er viktig. Det må også vises i budsjett. Dette gjør denne regjeringen og dette stortinget ved å øke tilskuddet til frivillige organisasjoner.

Det er veldig bra at det er en enstemmig komité som støtter opp om den økningen som Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen med samarbeidspartiene Venstre og Kristelig Folkeparti har fremmet i denne tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet som nå legges fram for Stortinget.

Jorodd Asphjell (A) [11:48:08]: Hver dag siden 22. juli 2011 kan vi med egne øyne se resultatene etter terroraksjonen mot Norge og vårt demokrati gjennom tomme bygninger som fortsatt står der som kalde, mørke rom etter en grunfull gjerning mot land og folk.

Hver dag kan vi se nye sikkerhetstiltak bli iverksatt i og rundt stortingsbygningen og de folkevalgte.

Vårt ansvar er å gjøre Norge tryggere for alle som bor i landet. Regjeringen Stoltenberg har gjennom sine åtte år styrket arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap for at folk skal oppleve trygghet for liv, helse og viktige verdier.

Når en krise oppstår, skal den håndteres raskt og effektivt med tilstrekkelig kompetanse på alle nivåer. På denne bakgrunn har den rød-grønne regjeringen prioritert flere politifolk, bedre trening og samtrening i skarpe oppdrag og deltakelse i lokale utrykningsenheter.

Regjeringen Stoltenberg har siden 2005 økt budsjett fra 8,22 mrd. kr til 13,6 mrd. kr nominelt. Regjeringen Stoltenberg økte opptaket til Politihøgskolen til 720 studenter – fra 432 i 2007. Erfaringsmessig har ca. 95 pst. av studentene som uteksamineres, fått arbeid i politietaten.

Det var over 2 000 flere årsverk i politi- og påtalemyndigheten i oktober 2012 enn da vi tiltrådte i 2005. Dette er arven etter den rød-grønne regjeringen.

Arbeidet med å få på plass et beredskapssenter for politiet, beredskapstroppen, hundepatruljen og politihelikoptrene er avgjørende for styrket beredskap og raskere respons.

Det er av avgjørende betydning at den blå-blå regjeringen ikke forsinker denne prosessen og dermed svekker den operative beredskapen i uoverskuelig framtid. Et nytt beredskapssenter vil gi bedre utnyttelse av ressursene og raskere utrykningstid.

Regjeringen Stoltenberg hadde også bestilt og mottatt Politianalysen, som er en grundig gjennomgang av norsk politi. Politianalysen og alle høringsinnspill vil danne grunnlaget for den videre debatt om hvordan norsk politi best kan organiseres for framtiden.

Et sterkt nærpolti utgjør grunnberedskapen vår, og til-

stedeværelse er med på å forebygge kriminalitet og ikke minst å bidra til å oppklare lovbrudd.

Arbeiderpartiets og Senterpartiets medlemmer i komiteen vil bygge videre på de gode tiltakene som den rød-grønne regjeringen gjennomførte, og vi viderefører det offensive budsjettforslaget for en bedre politi- og justispolitikk i 2014.

Vi har merket oss at siden Stoltenberg-regjeringen la fram sitt forslag til statsbudsjett for 2014, har det økonomiske handlingsrommet økt på grunn av endrede anslagsestimater. Vi har også merket oss at den blå-blå regjeringen har valgt å kutte i driftsbudsjettene til departementene, de tar økt utbytte fra statlige selskaper og har budsjettet med økt oljepongebruk.

Det kan være fristende for ethvert opposisjonsparti å la seg friste til å bruke mer oljepenger, men i motsetning til dagens blå-blå regjering er vi opptatt av å bruke noe av det økte handlingsrommet til å styrke viktige velferdsområder. Vi er opptatt av en skattepolitikk som trygger arbeidsplasser, styrker konkurransekraften til norsk industri, og som bidrar til økonomisk utjamning, slik at forskjellene mellom folk blir mindre og ikke større. Vi er opptatt av at barnehagekostnadene skal være lavere for småbarnsfamilier – ikke høyere. Vi er opptatt av gratis lærebøker for ungdom – ikke høyere studieekostnader. Vi er opptatt av en skattepolitikk som gir utjamning for dem med lavest inntekt – ikke skattelettelser for dem med høyest inntekt og formue.

Vi ønsker å bruke noe av dette handlingsrommet til å styrke grunnbemanningen i politiet med 100 nye mill. kr, og 15 mill. kr til å gjennomføre nødvendige sikkerhetstiltak ved Oslo tingrett.

Et trygt samfunn for alle forutsetter at hensynet til samfunnssikkerhet og beredskap integreres i alle deler av samfunnet. Hovedmålet er å gi økt trygghet og styrket samfunnssikkerhet, effektiv beredskap, operativ evne og kapasitet til å håndtere alvorlig kriminalitet, kriser og ulykker – det å sikre god læring på grunnlag av hendelser og øvelser man gjennomfører.

Regjeringen Stoltenberg gjorde et grundig og viktig arbeid med tanke på å styrke vår sivile beredskap gjennom forarbeidet med anskaffelse av 16 nye og nødvendige redningshelikoptre, og vi har merket oss at den blå-blå regjeringen har besluttet å innlede sluttforhandlinger med AgustaWestland. Det er viktig at framdriften ikke blir forsinket, og at regjeringen gjør nødvendige tiltak i så måte.

God forebygging er den beste beredskap, og forebygging er å avverge også framtidig kriminalitet. Et godt samspill i det sivile samfunn er viktig for å nå disse målene.

Hårek Elvenes (H) [11:53:36]: Regjeringen vil styrke politiet og avsetter om lag 100 mill. kr mer til økt politikraft enn det Stoltenberg-regjeringen foreslo – og det med god grunn. Synlig politi er viktig for trygghetsfølelsen. I Oslo ser vi nå at politiet skjerper tilstedeværelsen i bybildet. Det er gledelig. Antall ran er nå i ferd med å gå ned. Samfunnets krav til rask reaksjon fra politiet når hendelser inntreffer, er ufravikelig. Derfor styrker regjeringen bl.a. beredskapstroppen med 13 nye stillinger.

Politietaten er den eldste offentlige etat som fortsatt eksisterer, og den har en 800–900 år lang historie. Kultur er

holdninger over tid, og politi- og lensmannsetaten har hatt lang tid å utvikle sin kultur.

Rapporten fra 22. juli-kommisjonen peker nettopp på kultur, holdninger og ledelse som årsaken til at mye gikk galt i den ufattelige tragedien som rammet så mange.

Evnen til å følge opp politiske vedtak fikk stryk av Gjorv-kommisjonen til tross for detaljert målstyring i justissektoren. Problemet er at det har vært for mange og til dels motstridende mål. Da mister målene sin kraft. For mange og for uklare mål fører til at dyktige tjenestemenn og -kvinner oppfatter å bli fratatt det handlingsrommet og den tilliten de må ha for å kunne gjøre en god jobb.

Derfor vil regjeringen ha færre og tydeligere mål i justissektoren. Det skal være en klar sammenheng mellom det samfunnet ønsker oppnå i justissektoren, og det en faktisk velger å måle. Måling for målingens skyld er rett og slett bortkastet.

Målstyring må praktiseres slik det er ment, nemlig med vekt på delegering for å oppnå resultater forankret i politiske mål. Jo mer detaljert styring, desto mindre handlingsrom har etatene til å tilpasse seg en krevende og foranderlig virkelighet.

Justissektorens gjennomføringskraft er og blir et lederansvar. Dette er helt avgjørende for at kontrakten mellom velgere og politikere skal kunne oppfylles. Justissektorens gjennomføringskraft er instrumentet til å sette velgernes vilje ut i livet. Det handler dypest sett om tilliten til vårt politiske system.

Vårt rettssystem hviler på tillit – tillit til likebehandling og tillit til at saker blir raskt behandlet. Derfor er regjeringen særlig opptatt av effektivitet og kvalitet i våre domstoler.

Norske domstoler er blant de mest effektive i Europa. Lagmannsrettene har imidlertid en negativ utvikling i saksbehandlingstid og innfrir ikke de krav som Stortinget har fastsatt. Dette skyldes budsjettene til de rød-grønne. Dette vil de borgerlige snu. Derfor styrkes domstolenes driftsbudsjett med 15 mill. kr utover Stoltenberg-regjeringens budsjettforslag.

Sivilforsvaret er en uvurderlig forsterkningsressurs ved ulykker, kriser og naturkatastrofer. En samlet komité mener det er behov for å modernisere Sivilforsvaret. Derfor øker regjeringen bevilgningene til Sivilforsvaret utover Stoltenberg-regjeringens forslag. Dette forteller at Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen vil utfase gammelt utstyr og modernisere Sivilforsvaret i en langt sterkere takt enn det de rød-grønne var villige til.

Kari Henriksen (A) [11:57:39]: For Arbeiderpartiet er det viktig å skape et samfunn med små forskjeller, der folk opplever deltakelse og tilhørighet. Vi vil ha et samfunn der folk har høy grad av tillit til hverandre og til styresmaktene.

Effektiv og helhetlig justispolitikk er en forutsetning for å skape et slikt samfunn. Den skal sørge for trygghet, rettssikkerhet, rettferdig straff, god forebygging, god rehabilitering og forhindre katastrofer og terror.

Den rød-grønne regjeringen tok mange viktige grep for å oppnå dette, og Norge er et trygt land å bo i. Antall politistudenter, straffenivået på alvorlige forbrytelser og tvangsutsendinger økte. Den regjeringen fikk på plass tiltak for voldsutsatte kvinner og barn og styrket voldsfrenes stil-

ling. Terskelen for å utvise EØS-borgere som begår kriminalitet, ble senket. Ikke minst var regjeringen opptatt av sammenhengen mellom oppvekst og risikosituasjoner. Det forebyggende arbeidet er blitt bedre og bredere. Kriminalomsorgen samarbeider bedre med Nav, rusbehandling er inkludert i fengsler, og barn av innsatte har fått mer oppmerksomhet. Registrerte vinningsforbrytelser og antall unge lovbytere er gått ned. Soningskøene er redusert og fengselsplassene har økt.

Dette gjorde vi for å skape et tryggere samfunn: et samfunn som hindrer at unge blir kriminelle, et samfunn der familien er en trygg ramme – ikke en arena for vold og overgrep – et samfunn med strenge og rettfærdige straffer. Det betyr ikke at Arbeiderpartiet mener alt er sååre vel. Det er viktig for oss å utvikle justissektoren i tråd med de rådende utfordringer i samfunnet. Derfor vil vi ta tak i internasjonal og grenseoverskridende kriminalitet, utnyttelse av sårbare grupper – spesielt kvinner og barn – arbeidslivskriminalitet, sosial dumping, pårørendetiltak – spesielt tiltak for barn av innsatte – og soningskapasitet.

Den nye blå-blå regjeringen bruker 4 mrd. kr mer enn forrige regjering. Noen av pengene bruker de til å sette to kriminelle i samme celle, men de utsetter den største og viktigste investeringen; bygging av et nytt fengsel, og de kutter i boteordningen, en alternativ soning for dem som ikke kan betale bøter.

Det er bare én løsning på kapasitetsproblemene: nytt fengsel – raskest mulig. Flertallet skaper stor usikkerhet knyttet til den viktige satsingen for å redusere soningskøen. Den rød-grønne regjeringen konkluderte med at det skulle bygges ett eller to nye fengsler i Agder – 300 nye plasser. Regjeringspartiene kan i dag ikke slutte seg til flertallsmerknaden om å gå videre med dette, og det er underlig. Jeg vil gi honnør til Kristelig Folkeparti som ikke fulgte mindretallet i denne saken.

Regjeringens standpunkt skaper usikkerhet i Agder. Fremskrittspartiets justispolitiske talskvinne Åse Michaelson var i 2012 klar på at hun ville blåse nytt liv i planene om fengsel i Agder. Jeg vil gjerne utfordre statsråden: Kan han avklare for Stortinget om planene for fengsel i Agder er parkert? Jeg merker meg at det i tilleggspolisjonen ikke er gitt signaler om ikke å gå videre med bygging av fengsel i Agder. Jeg tolker det derfor sånn at det da er innstillingen og flertallsmerknaden som gjelder.

Å bygge fengsel tar tid. Derfor er det beklagelig at flertallet viser manglende handlekraft i denne saken. Flertallets svar er dublering av celler, noe de mener vil gi 70 nye plasser. Men flertallet kutter 15,5 mill. kr på ordningen med bøtesoning.

Det er gledelig å lese at ministeren i Vårt Land for noen dager siden peker på vårt forslag om bøtesoning som et bra tiltak:

«Bøtetjeneste er et mer rettfærdig alternativ for personer som ikke har råd til å betale boten.»

Det uttaler statsråden, og det er jeg helt enig med ham i. Derfor er det uforståelig at regjeringen kutter i tiltaket. Bøtesoning frigjør rundt 50 plasser. Dermed faller mye av argumentasjonen for dublering bort.

Hvorfor er det en dårlig idé med dublering, og hvor-

for forlot Stoltenberg-regjeringen dette tiltaket? Først og fremst betyr det at en førstegangssoner, f.eks. en ung gutt på 21 år som ikke kan betale bota si, risikerer å bli satt i samme celle som en flergangsinnsatt med alvorlig kriminell bakgrunn. De skal dele celle 18–20 timer i døgnet. Det er et forbryterskole-opplegg. Det er det omvendte av rehabilitering og forebygging, og dette vil mindretallet bruke penger på.

Mer oljepenger er ikke brukt på de store investeringsutfordringene i kriminalomsorgen. Beklageligvis er handlekraften redusert til å bytte ut bøtesoning med dublering. Det er dyrere og dårligere og et dårlig bytte.

Lene Langemyr (FrP) [12:02:51]: Fremskrittspartiet gikk til valg på økt trygghet og et styrket politi. Fremskrittspartiet har lenge sett med bekymring på utviklingen og ressursmangelen i politiet, og på utryggheten landet på mange måter står overfor. Derfor er jeg glad for at vi nå har fått en regjering som viser handlekraft, og en justisminister som har vist at det nytter – bare det er politisk vilje.

Men det må understrekes at det tar mer enn noen få uker å forandre åtte år med feilslått rød-grønn justispolitikk. Rom ble ikke bygget på én dag, så noe tålmodighet må vi ha. Likevel er en bevilgning på 90 mill. kr kun til politiet utover hva den forrige regjeringen la frem i budsjettet, en betraktelig økning, og kan gjøre store endringer. Antall kroner er ikke avgjørende i seg selv, men hva de brukes til, og hvordan. Blant annet kan man nå frikjøpe stillinger som kan fylles av andre og sivile, noe statsråden også var inne på.

Men etterslepet er dessverre massivt over hele justissektoren. Fengslene er proppfulle med 98 pst. dekning, og det er nok å henvise til Gjorv-kommisjonen og Politianalysen for å illustrere enorme utfordringer som norsk politi står overfor. På tross av en raskt økende ventetid i domstolene har den forrige regjeringen de siste årene praktisert en ansettelsesstopp. Forstå det, den som kan.

Regjeringen, med justisminister Anundsen i spissen, har tatt tak i disse utfordringene umiddelbart. Gjennom kun tre hektiske budsjettuker har de klart å få frigjort 88 nye fengselsplasser, satt av 90 mill. kr mer til politi, sikret domstolene 15 mill. kr og sørget for 1 800 flere tvangsutsendinger av kriminelle utlendinger og asylanter som har fått endelig avslag.

Jeg kan med hånden på hjertet si at jeg er stolt over hva slags handlekraft justisministeren har vist på kort tid. Jeg er stolt over at regjeringen har tatt disse utfordringene på alvor, og jeg er stolt over at Norge nå er på vei til å bli et tryggere land å bo i.

Peter Christian Frølich (H) [12:05:18]: Ordet «forebygging» kan ved første øyekast se ut som et moteord, et ord som går igjen i slagordpregede politiske programmer eller endeløse og retningsløse rapporter og utredninger. For å vise hva forebygging faktisk kan bety, tenkte jeg å beskrive et scenario som kan ende på to måter.

En ung mann trenger penger raskt. Han ser en dame som står ved en minibank. Planen er å nappe til seg vesken og løpe. Han går med bestemte skritt mot damen. Han ser ikke noe politi. Vel vitende om at politiet ikke er i nærheten – at

de kanskje er et kvarter, kanskje en halvtime unna – velger han å slå til damen, nappe til seg vesken og løpe.

Ransofferets trygghetsfølelse kan være tapt for alltid. Taksameteret for samfunnet begynner for alvor å løpe: titusenvis av kroner for politiets etterforskning, titusenvis av kroner for varetektfengsling, hundretusenvis av kroner til forsvarer, aktorat og rettsapparat, hundretusenvis av kroner til fengselsopphold og ettervern, tragedie for offer, familie og nære – og for gjerningsmannen. En kriminell handling som blir fullbyrdet, betyr tapte muligheter for den enkelte, tapte muligheter for samfunnet og ikke minst mange, mange kroner som kunne vært brukt til helt andre formål.

La oss så endre litt på historien. Rett før den unge mannen skal til å rane damen, ser han politiet hundre meter ned i gaten. De driver nemlig med situasjonsorientert forebygging i dette området. Han gir opp ransforsøket og forsvinner. Dette opptrinnet koster samfunnet null kroner, og damen får beholde både veske og trygghetsfølelse.

Forebygging kommer selvfølgelig ikke bare i former som dette. Effektiv forebygging kan like gjerne komme fra Natteravnene eller den gode læreren som fra politiet. Men vi kommer ikke unna at politiet har en helt særskilt rolle i kriminalitetsforebygging. De har et bredt spekter av metoder og samarbeider med en rekke instanser for å forhindre kriminalitet før den skjer. Det tjener alle på.

Vårt mål, enten vi er i opposisjon eller posisjon, må være å gjøre politiet i stand til å gjøre dette enda mer og enda bedre. 100 mill. kr ekstra til politiet er et viktig steg på veien. Et politi som får færre måltall, færre detaljdirektiver, men mer tillit og frihet under ansvar, vil være det samme.

Aina Stenersen (FrP) [12:08:29]: Det er ingen hemmelighet at Oslo-borgerne har lidd stort under den rødgrønne regjeringen, spesielt på området justispolitikk. I Oslo har vi påpekt at vi føler det er tryggere å bo i New York. Vi har hatt en ransbølge, vi har hatt en voldtektsbølge, og vi har hatt lite politi i gatene. Derfor er vi veldig glade nå. Den nye regjeringen prioriterer det viktigste først, nemlig sterk politiskraft.

Trygghet i hverdagen er et overordnet mål for den nye regjeringen, og det gjør oss i Oslo utrolig glade. Budsjettet styrker kampen mot kriminalitet, gir mer politiskraft og bedre beredskap. Når vår nye justisminister både setter inn hastetiltak mot kriminaliteten i Oslo, har langsiktige og gode planer og kroner det hele med et utrolig godt budsjett, blir vi glade.

Det er også viktig å presisere at den nye regjeringen fokuserer på forebygging av radikaliserings, og det er også et viktig område. I Norge har vi vært veldig gode på reparasjon, men ikke like gode på tiltak. Med den nye regjeringen blir det derfor en satsing på det forebyggende arbeidet. Også tiltak for å styrke hele straffesakskjeden vil bidra til mer trygghet i hovedstaden. Når vi til og med ser justisministeren ute på en politipatrolje, gir det oss godt håp, og vi vet at vi er godt ivaretatt.

Dette lover godt.

Hadia Tajik (A) [12:10:29]: Eg vil gjerne plukka opp ein del av dei tinga som har vorte sagt i løpet av debatten.

Statsråden sa om kapasitetsutbygging i kriminalomsorga at ingenting har skjedd under den førre regjeringa. Det er ikkje riktig. Under den førre regjeringa auka det med 750 plassar.

Statsråden sa òg at han ikkje heilt skjønnte problemet med dublering av fengselsceller, fordi ein òg under den raud-grønne regjeringa dreiv med det heilt fram til 2008. Men det er jo nettopp det som er poenget: Ein slutta med det i 2008 nettopp fordi det var i strid med faglege råd, nettopp fordi ein såg at det å ha dubberte celler ikkje fungerte. Likevel vil ein nå begynna med det igjen, og ein grunnir det med noko som ein gjekk bort frå.

Det andre eg merka meg i løpet av debatten, var korleis statsråden svarte på spørsmålet frå Senterpartiet, for Senterpartiet stilte eit godt spørsmål om jobbgaranti for politistudentar. Statsråden svarte at det er vanskeleg for ein statsråd å gi ein slik garanti. Det har statsråden heilt rett i. Det var jo det den førre regjeringa sa heile tida, at ein kan ikkje gi ein sånn garanti. Så eg vil gjerne ønskja statsråden velkommen etter med denne grunnivinga.

Statsråden sa òg at det denne regjeringa gjer, er å sikra nok pengar til å tilsetta politistudentane. Då vil eg minna om at dette har lege inne i budsjettet frå den førre regjeringa. Politistudentane var altså sikra tilsetting med dei førre budsjetta, under den førre regjeringa. Eg er veldig glad for at statsråden har halde ved lag budsjettet til den førre regjeringa på dette området og dermed òg halde ved lag den førre regjeringa sin politikk for å sikra politistudentar tilsetting.

Når det gjeld beredskapssenter: Den diskusjonen har jo bølga litt fram og tilbake både i denne salen og andre stader. Statsråden hevdar at ein har eit uklart utgangspunkt, at grunnlaget for avgjerda er svakt. Men realiteten er jo at dei tinga som statsråden trekkjer fram for å grunngi sitt nye standpunkt, altså tomtestørrelse og byggstørrelse, er jo ting som var kjend òg då den førre regjeringa la fram sitt budsjett. Det betyr at det òg var diskutert og vurdert då det førre budsjettet vart lagt fram.

Det som me då har stilt spørsmål ved både i denne debatten og i tidlegare debattar, er: Kva har statsråden av nye opplysningar på dette feltet som gir grunnlag for å gjera ei ny vurdering? Me har ikkje fått noko svar på kva desse nye opplysningane er. Det me får, derimot, er uklarleik og bortsnakking frå statsråden. Faktum er at Framstegspartiet – i Aftenposten den 27. august i år – var ute og sa at dei ville ha omkamp om beredskapssenter allereie då, og no ser me denne omkampen i form av statsråden sitt unnnvikande svar.

Heidi Nordby Lunde (H) [12:13:38]: I valgkampen 2009 deltok jeg på et gatemøte med slagordet «Ta gata tilbake» på Grønland i Oslo. Området var ikke tilfeldig. Representanter fra beboere og næringsliv vitnet om avmakten de følte i møte med kriminaliteten i området. En av de mest beskrivende episodene var at det lokale postkontoret hadde ringt politiet fordi kriminelle brukte brevvektene på postkontoret til å veie narkotika. Politiets respons hadde vært: Ja, er det forbudt å veie noe annet enn brev, da?

Dette var hverdagen til beboerne og oss som ferdes der. Det selsomme var at arrangøren av gatemøtet var Arbeiderpartiet – med sin egen justisminister til stede. Etter fire

år med ansvaret for justisfeltet skulle altså Arbeiderpartiet «ta gata tilbake». Men da var det valgkamp. Knappt ett år senere var daværende justisminister ute og sa at politiet skulle prioritere økonomisk kriminalitet og nedprioritere narkotikaomsetning, tigging, prostitusjon og utelivsvold, noe som stred mot Oslo-politiets strategi. Daværende stasjons-sjef ved Grønland politistasjon kalte de rød-grønnes prioriteringer for «hopp og sprett»-tenking. Hver gang mediene skrev om en sak, var det den saken som skulle prioriteres. Og resultatene så vi: Bølger kom og gikk og prioriteringer likeså. Politiet har hatt for mange mål og for få ressurser til å innfri alle målene.

Jeg er svært godt fornøyd med at justisministeren har vært tydelig i sin beskjed – politiet skal gis tillit, ansvar og muligheten til å utføre sine krevende oppgaver. Skal vi møte kriminalitet med en rask og tydelig reaksjon, må vi sørge for nok ressurser i hele straffesaksjeden. Derfor ser jeg også med stor glede at denne regjeringen ikke bare styrker politiet, men også påtalemyndigheten, domstolene og kriminalomsorgen.

Vold i nære relasjoner har vært nevnt av opposisjonen som et område der de tok grep. De skal ha ros for å ha satt denne viktige saken på dagsordenen, men det er ikke nok. Tiltaksplanen fra forrige regjering tydet mer på gode intensjoner enn på faktisk gjennomføringskraft. Av de 45 tiltakene som ble presentert under valgkampen, var det mye som skulle utarbeides, oppdateres, revideres, utvikles, synliggjøres, vurderes, styrkes og videreføres. Av og til skulle det også gjennomføres ting, som f.eks. å dele ut en pris for gode modeller for samarbeid og samordning. Og ikke minst skulle det etableres en nettportal om vold i nære relasjoner og i den forbindelse vurderes en alarmtelefon for voldsutsatte – men bare etter at Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress hadde kartlagt behovet. Og jeg som trodde alarmtelefonen for voldsutsatte var 112.

Også dette er et område der jeg har tro på denne regjeringens fokus på å straffe gjerningsmannen. For priser for samarbeid og samordning hjelper lite dersom man ikke sørger for at volds mannen straffes og ikke gis mulighet til å utføre sine ødeleggende handlinger.

Høyre og Fremskrittspartiet har ofte blitt kalt lov-og-orden-partier, og de siste årene har vi sett resultatene når lov og orden er mer hopp og sprett enn langsiktige strategier for å trygge enkeltindividet og dermed samfunnet som helhet.

Det handler ikke om bevilgede penger, men om gjennomføringskraft og resultater, og her er jeg overbevist om at denne regjeringen kommer til å levere.

Jenny Klinge (Sp) [12:16:54]: I og med at vi i Senterpartiet har eit noko frynsete rykte i somme miljø når det gjeld vårt forhold til rovdyr, skal eg vere forsiktig med å samanlikne andre parti med nettopp rovdyr. Likevel er freistinga altfor stor til å unngå å bruke omgrepet «opp som ei løve og ned som ein skinnfell» når vi høyrer på denne debatten. For frå å gå frå å vere eit parti som gjekk høgt ut på banen og kritiserte den raud-grøne regjeringa for alt og ingenting, held Framstegspartiet seg no behageleg lågt nede. I mange tilfelle høyrer det ut som om justisministeren har arva våre argument om kvifor situasjonen er som

han er – og det synest jo eg sjølv sagt både er sjarmerande og gir tryggleik.

Statsråden skyt stadig på den førre regjeringa og framstiller det som at han har arva eit konkursbu, og det er dette eg reagerer på. Representanten Hadia Tajik uttrykte dette godt, for det er trass alt ikkje slik at alt var galt dei siste åtte åra – med dei store påplussingane, særleg innan politiet, men også innan dei andre etatane, og med dei resultatane som vart oppnådd. Særleg vil eg dra fram det fokuset som vart sett på vald i nære relasjonar – vald og overgrep, men også drap. Det eg kunne tenkt meg, var at statsråden og justiskomiteens medlemmer frå Høgre og Framstegspartiet kunne uttrykkje kva som var – på ein måte – aller mest ille med vår politikk, som dei no er nøydd til å kaste på båten og kjem til å måtte endre heilt på. Eg er glad for alle forandringar som skjer viss det fører til betre resultat, så det er greitt å kunne få vite kva det vil vere.

Eg håper vi alle saman er einige om at det viktigaste er kva vi får gjennomført framover. Og denne skytinga mellom oss – om ein no kallar dei rovdyr eller ikkje – skal ein ikkje nødvendigvis gjere i alle samanhengar. Sjølv om eg vart freista til å bruke det omgrepet i stad – med opp som ei løve og ned som ein skinnfell – er det i alle fall, slik eg ser det, greitt om dei partia som har kritisert sterkast dei grepa som eg meiner har vore både gode og nødvendige, no enten på den eine sida kan halde fram med den endringa i retorikk som har vore, og moderere, eller seie mykje klarare kva dei skal gjere framover som ved ei endring kjem til å gi mykje betre resultat enn det den raud-grøne regjeringa fekk til.

Eirin Sund (A) [12:19:41]: Jeg ønsker å si litt om datalagringsdirektivet og viktigheten av å få implementert dette med tilhørende lovendringer – ikke minst for å sikre at politiet har verktøy for å bekjempe alvorlig kriminalitet i en tid der den teknologiske utviklingen går raskt.

Regjeringen varslet i tilleggsproposisjonen til årets statsbudsjett at de ønsker å utsette iverksettingen av direktivet med et halvt år. Regjeringen begrunner det med at den tar sikte på å fremme forslag om kostnadsfordelingsmodell mellom ekomtilbyderne og staten for Stortinget i vårsesjonen 2014. Videre anfører regjeringen at dette bl.a. vil gi muligheten til å vurdere direktivet i lys av EU-domstolens avgjørelse, som er ventet i februar 2014.

Forslaget om utsettelse av datalagringsreglene innebærer ifølge regjeringen at lovendringene som gjennomfører direktivet, kan tre i kraft 1. juli 2014, og at det tas sikte på at lagringsplikten skal gjelde fra ett år etter lovendringens iverksettelse, dvs. fra 1. juli 2015.

Arbeiderpartiet er opptatt av å få iverksatt datalagringsdirektivet så raskt som mulig. Jeg viser i den sammenhengen til forliket som ble etablert mellom Høyre og Arbeiderpartiet i forrige periode om implementering av direktivet.

Jeg ønsker ikke å dra opp en helt ny debatt om datalagringsdirektivet, men jeg ønsker å påpeke at vi får et lovverk som fører til mer effektiv kriminalitetsbekjempelse, og som styrker personvernet, noe som igjen innebærer at politiet får nødvendige verktøy for å etterforske, oppklare og straffefølge alvorlige straffbare forhold, som terrorhandlinger og organisert kriminalitet.

Jeg påpeker nok en gang at det er trafikkdata som sier noe om hvem som har kommunisert med hvem, hvor kommunikasjonen har funnet sted og når og hvordan den skal lagres.

Det er viktig å understreke at innholdet i kommunikasjonen ikke skal lagres.

Den enkeltes trygghet, rettssikkerhet og personvern blir også sikret gjennom innføringen av nye og strenge regler for behandling av trafikkdata.

Jeg håper at vi også i fortsettelsen kan holde oss på et godt nivå når vi diskuterer hva datalagringsdirektivet er og ikke er.

Jeg er fornøyd med at innstillingen stadfester forliket mellom Høyre og Arbeiderpartiet. Samtidig er det viktig at iverksettingen av datalagringsreglene ikke utsettes utover det som er meldt i tilleggsproposisjonen. Jeg er også veldig glad for at Høyre og Arbeiderpartiet er enige om det.

Margunn Ebbesen (H) [12:22:38]: Stortinget har økt bevilgningene til Hovedredningssentralen med 9 mill. kr sammenliknet med de rød-grønnes budsjettforslag.

Vi ferdes i dag på en helt annen måte enn tidligere, og har også forventninger om at samfunnet skal stille opp med nødvendig hjelp og være en sikkerhetsventil når det behøves.

Den norske redningstjenesten er en nasjonal dugnad, basert på samvirkeprinsippet. Dette innebærer at offentlige virksomheter som har relevante ressurser, har plikt til å delta i redningsaksjoner. Når vi også vet at antallet hendelser der Hovedredningssentralen har vært involvert, er mer enn doblet de siste ti årene, og at midlene til Hovedredningssentralen ikke har vært tilstrekkelig de siste årene til at de har fått utført sin jobb på en tilfredsstillende måte, må vi ta dette på alvor.

Når Stortinget nå øker bevilgningene til Hovedredningssentralen, er det ut ifra en tillit til at Hovedredningssentralen skal klare å ivareta sin funksjon som koordinerende og ledende enhet, som hele den samvirkende redningstjenesten hviler på, og ut ifra en forventning om at de skal ha muligheten til å delta på flere aktiviteter og øvelser, enten i egen regi eller som andre tar initiativ til – nettopp for å gjøre seg selv bedre til å utføre sin jobb og den jobben vi har forventninger til at de skal løse.

Hovedredningssentralen vil også ha muligheten til å styrke sin bemanning gjennom denne økte bevilgningen.

For Stortinget er det derfor viktig med denne tilleggsbevilgningen, nettopp for å styrke Hovedredningssentralens operative evne til å lede og koordinere redningsaksjoner, øke tilsynet med lokale redningssentraler og ivareta viktige samvirkeoppgaver.

Peter Christian Frølich (H) [12:24:37]: En del positivt kan sies om arven etter de rød-grønne. Men situasjonen i den høyere påtalemyndighet er det dessverre vanskelig å si mye positivt om. Beskrivelsen som jeg nå skal gi, er dessverre lite oppløftende og dessverre helt reell.

Statsadvokatene har nemlig i mange år ikke hatt nok ressurser til å utføre sine kjerneoppgaver godt nok. Årsakene til dette er mange.

Det har skjedd en betydelig økning i antallet rettsdager. Det har sin bakgrunn i at sakene har blitt mer kompliserte,

det er flere tiltalte per sak og bevistilfanget øker i tråd med nye etterforskningsmetoder og ny teknologi. Det har samtidig skjedd en helt formidabel innskjerping av kravene til rettslig presisjon fra Den europeiske menneskerettighetsdomstolen.

I tillegg sliter de med å rekruttere de beste hodene. Lønsmessig sakker den høyere påtalemyndighet så langt akterut at de mister kompetente medarbeidere. Det samme skjer på grunn av høyt arbeidspress.

Når stillinger nå lyses ut, får de svært ofte få søkere. I tillegg har budsjett situasjonen vært uforutsigbar i mange år. De siste tre årene har den høyere påtalemyndighet faktisk ikke kunnet regne med å ha penger til drift for hele året. I vår måtte til og med beramning av enkelte rettsaker i andre halvår gjøres under forutsetning av at påtalemyndigheten fikk ekstra penger på revidert statsbudsjett. Det har så vidt jeg vet aldri skjedd før i nyere norsk historie.

Vi trenger en påtalemyndighet som kan rekruttere fra de beste juristene og holde på de beste hodene. Sagt på en litt enkel, men veldig beskrivende måte: Når samfunnet skal stille tungt kriminelle personer til ansvar, kan vi ikke risikere å stille uten et toppet lag.

Jeg er derfor glad for at bevilgningene til den høyere påtalemyndighet nå økes, og at alle partier virker å være enige om at situasjonen ikke har vært holdbar.

Jeg er også glad for at et flertall i denne salen har sluttet seg til en merknad som understreker viktigheten av å følge budsjett situasjonen for den høyere påtalemyndighet nøye, med mål om at den mangeårige underfinansieringen kan bøtes på i kommende budsjetter. Det finnes knapt noen annen post på justisbudsjettet hvor så små økninger kan bety så mye.

Lene Vågslid (A) [12:27:24]: Eg fekk òg lyst å kommentere litt av debatten. Eg synest det til no har vore ein god debatt.

Eg vil igjen løfte fram temaet om vald i nære relasjonar. Eg kjem nok til å snakke mykje og ofte om denne problemstillinga, då dette er noko både eg og Arbeidarpartiet er svært opptekne av.

I Arbeidarpartiet si stortingsgruppe har me ei tverrfraksjonell arbeidsgruppe, om ein kan kalle det det, som arbeider spesifikt med dette temaet. Det er bl.a. fordi me meiner det er utruleg viktig at me ser det i den heilskapen som problemstillinga må sjåast i.

Det er store forventningar til stortingsmeldinga og handlingsplanen som gjeld for dei kommande åra, og eg kunne godt ønskje meg at justisministeren – viss han får tid i innlegget sitt – seier litt om kva han tenkjer om dette området.

I fjor kartla Justisdepartementet kva vald i nære relasjonar kostar samfunnet. På ein måte er den store kostnaden her det reint menneskelege, men når ein får tal på det, har det ein tendens til å få ein annan klang i politikken. Kartlegginga viste at vald i nære relasjonar kostar mellom 4,5 mrd. kr og 6 mrd. kr i året. Eg er redd for at det talet kanskje til og med er for lågt. Det betyr at innsatsen på dette feltet må styrkast vidare.

Eg har lyst å nytte høvet til å gje ros til Justisdepartementet, som nyleg har kome med ein ny rettleiar for loka-

le handlingsplanar. Eg trur veldig sterkt på at me – til tross for at me styrkjer arbeidet nasjonalt – er avhengige av at det blir gjort noko lokalt. Den raud-grøne regjeringa har veldig sterkt oppmoda til lokale handlingsplanar. Eg håpar den nye regjeringa vil følge opp dette vidare.

Eg vil gje ros til Kristeleg Folkeparti og Kjell Ingolf Ropstad sitt innlegg, som hadde eit sterkt fokus på dette arbeidet. Jamfør det eg sa i mitt første innlegg: Eg håpar at i det minste Kristeleg Folkeparti vil kunne vere med på å hindre dei kutta me no ser på omfangsundersøkinga og barnesamtalar som, som sagt, ligg i familie- og kulturkomiteen.

Heilt til slutt vil eg berre oppmode litt om å vere nyanisert. Eg må vel seie at innlegget frå representanten Lange-myrr var prega av å vere noko svart-kvitt. Viss me hadde hatt ein totalt feilslått justispolitikk dei siste åtte åra, hadde me ikkje sett dei resultatane som fleire har vore inne på i debatten i dag. Eg vil òg gje ros til justisministeren, som eg synest hadde ei meir nyanisert tilnærming til situasjonen i justissektoren, som han no tek over.

Heilt til slutt – ein kort kommentar til Nordby Lundes oppfatning av alarmtelefon for barn og unge: Det har vore eit svært vellukka prøveprosjekt, som me gjorde permanent. Det har eg ikkje høyrte nokon kritisere før, så den var ny.

Freddy de Ruitter (A) [12:30:39]: Det er trist at Høyre–Fremskrittsparti-regjeringa mangler handlekraft når det gjelder realisering av ett eller to nye fengsler på Sørlandet. Merknadene fra Høyre og Fremskrittspartiet i innstillinga vi behandlar her i dag, er i så måte trist lesning for alle som hadde håpet på rask framdrift i saken. Spesielt trist må det vere for Høyre og Fremskrittspartiets representantar fra Sørlandet som har jobbet for et nytt fengsel, eller nye fengsler, og som ser ut til å måtte smøre seg med betydelig tålmodighet. Særlig må dette vere frustrerende for representanten Åse Michaelsen fra Fremskrittspartiet, som har vært overtydelig på at en må få et nytt fengsel på Sørlandet.

Jeg er glad for at Kristelig Folkeparti er med på de rød-grønne partienes merknad i innstillinga, hvor man er tydelig på å gå vidare med konseptutvalg for å avklare om en skal ha «ett eller to nye fengsler til erstatning for og økning av eksisterende fengselkapasitet» på Sørlandet med en samlet kapasitet på 300 plasser. Men dette illustrerer jo at representanten Ropstad og Kristelig Folkeparti har liten innflytelse overfor den nye regjeringa – en regjering han så inderlig har ønsket seg så lenge.

Sørlandet trenger ett eller flere nye fengsler. Jeg er veldig tilfreds med det grunnlaget den forrige regjeringa la i så måte. Vi var godt på vei til å få en realisering av det. Jeg forventer også at den nye regjeringa følger opp et flertall i justiskomiteen – og sannsynligvis et flertall her i salen – som ønsker en forutsigbar og rask realisering av nytt fengsel, eller to nye fengsler, på Sørlandet.

Statsråd Anders Anundsen [12:32:40]: Til siste taler vil jeg si at jeg tror han må lese innstillingen på nytt, for det står vel ingenting der om å avlyse bygging av noen fengsler. Det står vel heller det motsatte; at vi er opptatt av at vi skal ha en rask progresjon for å skape også langsiktige løsninger for fengselsplasser.

Jeg har lyst til å korrigere en åpenbar feil – det var flere, men det er én jeg synes jeg bør korrigere. Representanten Tajik sa at jeg hevdet at ingenting er skjedd på kriminalomsorgens område under foregående regjering. Det jeg vel sa, var at det er ingenting som ligger klart for at vi skal løse de utfordringene vi nå står oppe i, og som den forrige regjeringen visste at vi kom til å stå oppe i. Det er betydelig mer presist.

Representanten Klinge sa vel noe om løver og feller osv. Problemet er at arven etter de rød-grønne ikke bare er dårlig manus, dessverre, men utrolig mange store problemer. Hun oppfordrer til å synliggjøre noen av de problemene. Jeg har allerede vært inne på utfordringene i kriminalomsorgen, som er veldig store og vanskelige å løse. Det har ikke vært nødvendig fokus på straffesaksjeden. Det har vært for lave bevilgninger til politi, til påtalemyndigheten og til domstolene. Det har vært for lav prioritering av beredskap, og ungdomsplasser er ikke på plass på Østlandet. Det er en rekke ting som er ganske alvorlige, og som den rød-grønne regjeringen etterlater seg. Så vet jeg, og jeg erkjenner, at ting tar tid, men det tidligere regjeringspartiet som representanten Klinge tilhører, hadde altså 417 uker på seg til å løse disse utfordringene. Den sittende Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen har hatt syv uker.

Så må jeg igjen avlegge representanten Henriksen en aldri så liten visitt. Hun sier at det er én løsning, og det er et nytt fengsel. Hvorfor gjorde ikke Arbeiderpartiet noe med det da de satt i regjering? Hvorfor er det ikke gjort noe som gjør at vi kan sette i gang den byggingen? Hvorfor er det kommet så himla kort? Og hvorfor forventer man at alle problemer skal være løst på syv uker når man ikke klarte å løse dem på 417? Det blir en litt merkelig debatt. I tillegg tar jo representanten Henriksen feil når hun sier at det skal skapes 70 nye fengselsplasser ved dublering. Det er 50 nye fengselsplasser ved dublering. Det er 20 nye plasser i Oslo som ikke er ved dublering, og det er 18 plasser som følge av at vi bruker økt kjøp av § 12-plasser, som vi kaller det, som handler om rus og psykiatri. Det er 88 til sammen, men med den fordelingen. Det illustrerer nok litt av forskjellen på Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen og den forrige regjeringen når hun mener at det er et dårlig bytte å bytte ut noen åpne eller elektroniske kontrollplasser med 88 lukkede plasser. Det er lukkede plasser det er behov for. Det er lukkede plasser vi må ha for å sikre f.eks. tilgang til flere varetektsplasser. Derfor har vi også stoppet det prosjektet som den rød-grønne regjeringen ville innføre, med elektronisk kontroll for varetektsfanger, altså en slags gammeldags husarrestordning for dem som begår så alvorlig kriminalitet at de må varetektsfengsles. Det er heldigvis nye kostnader der også.

Presidenten: Nå har presidenten hørt verre språkbruk enn «himla», så vi lar det passere som en del av det norske vokabularet.

Ulf Leirstein (FrP) [12:35:59]: Jeg synes nesten det er litt søtt i denne justispolitiske debatten å høre representanter for de rød-grønne nå tenke litt sånn at den nye regjeringen nå faktisk gjennomfører det man selv hadde sagt man

skulle gjøre, men som man aldri fikk til. Det er litt søtt å høre at man er vemodig over at så skjer, men det er jo det som er poenget med en handlekraftig regjering: Man gjennomfører det man gikk til valg på, og allerede etter syv uker har man vist ny retning og tydelige prioriteringer. Vi har sågar gjort så mange gode prioriteringer at sosialistene måtte hive på hundre millioner til over natten for liksom å matche vårt budsjett, så da er det tydeligvis ikke så gærent det vi har lagt fram i dag. Jeg brukte mitt innlegg til å vise hva som er status på en rekke områder, noe som også justisministeren på en forbillig måte gjorde nå i stad.

Når man prøver å snakke om situasjonen i Agder når det gjelder fengselskapasitet, registrerer jeg at representantene for Arbeiderpartiet i begge Agder-fylkene ønsker å hilse hjem og sikkert vil ha et oppslag i Fædrelandsvennen. Men Fremskrittspartiet er ikke opptatt bare av Agder. Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen er opptatt av fengselskapasiteten i Norge. Arbeiderpartiets løsning er tydeligvis 300 flere plasser i Agder, men det hjelper altså utrolig lite når vi har 1 400 personer som venter i soningskø. Derfor har Høyre og Fremskrittspartiet i komiteen avlevert en merknad hvor vi

«vil fremheve viktigheten av at fengselskapasiteten økes generelt, og i områder med store underdekningsutfordringer spesielt, eksempelvis i region sør og Agderfylkene.»

Mens sosialistene i Arbeiderpartiet hilser hjem til Agder, ønsker Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen å hilse hjem til Norge og fortelle at vi har tenkt å løse utfordringene med fengselskapasiteten.

Sosialistene utviser også en utrolig omsorg når det gjelder det at noen innsatte nå må dele et rom – dele en celle. Det utvises en utrolig omsorg: Dette blir ille, dere! Tenk om man hadde vist den samme omsorgen for alle de eldre pleietrengende i dette land som har måttet dele dobbeltrom på sykehjem i årtier fordi man ikke har klart å bygge ut eldreomsorgen. Nå skal vi ha 50 dubleringer – noen fanger må dele dobbeltrom, og da er man utrolig omsorgsfull og synes at dette er trist for de innsatte. Vel, de innsatte i norske fengsler sitter i fengsel fordi de har begått kriminalitet og brutt Norges lover, og derfor er det bra at vi nå får en regjering som er handlekraftig, og som viser at de faktisk mener at de som skal sone, skal sone, og at vi skal få plass i fengslene. Om det da må gjøres med dobbeltrom, så får det heller være.

Kari Henriksen (A) [12:39:00]: Jeg må si at jeg synes representanten Leirstein er ganske søt når han står på talerstolen, og det er et godt innlegg fra hans side, med mye humor. Jeg synes også det er spennende at Leirstein har omfavnet Kristelig Folkepartis representant Ropstad som sosialist. Det er jo nye toner fra de nye regjeringspartnerne.

Men over til alvoret: Det er mye vi er enige om i dette budsjettet. Statsråden var inne på det i sitt innlegg, og vi har vært inne på det her i flere innlegg: Den viktigste retninga i justispolitikken er faktisk beholdt.

Der vi skiller lag, går det på manglende handlekraft. Der vi skiller lag, lå det til rette for at vi faktisk kunne handle og sette i gang mer gjennomføring ut fra signale-

ne fra og virkemidlene til den forrige regjeringen. De velger den nye regjeringen å se bort fra. Det gjelder dublering, det gjelder fengsel, det gjelder beredskap – for å nevne noe. Den forrige regjeringen hadde på plass planer og utredninger som var tilnærmet sånn at den nye regjeringen kunne gå videre med det, men de parkerer det. Og de har ikke kommet med ett troverdig argument her i salen for at de faktisk vil gjennomføre det de sier. Statsråden beroliger oss med at de vil selvfølgelig bygge fengselsplasser. Ja, det er vi helt enige om, men det som er realiteten, er at statsråden parkerer den utredningen som faktisk ligger der, og stopper den videre framdriften i dette, på samme vis som han, eller departementet, gjør i forbindelse med beredskapssenteret.

Jeg skal ikke karakterisere Leirsteins omtale av dublering av celler. Jeg vil bare si at for Arbeiderpartiet er det viktig at de tiltakene som settes i verk i kriminalsektoren, faktisk har en effekt – de skal ha en effekt. Hvis statsråden kan vise til at dublering av celler noe sted i verden gir mindre kriminalitet, skal en selvfølgelig lytte til det, men meg bekjent er det ingen rapporter som tilsier at det ved dublering blir mindre kriminalitet, at det blir mindre gjengangerkriminalitet, eller at unge mennesker får en soning der de kan bruke all sin tid på rehabilitering.

Så vil jeg til slutt si at jeg ble veldig glad for innlegget til Kjell Ingolf Ropstad, som var veldig opptatt av forebygging. Men jeg er litt skeptisk når man slutter seg til dubleringsordningen, for det handler nemlig om rehabilitering på, ikke første, men andre nivå. Det er en viktig faktor en ikke må overse når en skal sørge for at vi ikke får kriminelle som lærer å gjøre nye kriminelle handlinger etter opphold i dublert celle.

Anders B. Werp (H) [12:42:21]: Til sistnevnte taler vil jeg bare replisere at dublering ikke er et tiltak for å redusere kriminalitet direkte. Det er et grep vi gjør for å få flere inn i varetekt, for å få dem som har begått kriminalitet vekk fra gaten, og frata dem muligheten til å forspille bevis og begå ny kriminalitet – det er begrunnelsen.

I innstillingen er det mange gode formuleringer. Det er mye enighet. Jeg har lyst til å ta opp et par ting som ikke så veldig mange har vært inne på, nemlig det som går på gjennomføringskraft. Det er ingen annen regjering i nyere tid, i alle fall ikke som jeg kjenner til, som har fått så mye faglig kritikk for den jobben de gjorde – eller, jeg vil si, ikke gjorde – på politifeltet, som den avgående regjering: først ved 22. juli-kommisjonen, så ved politianalysen. Dette ligger nå på den nye regjeringens bord. Vi skal gjøre jobben for å styrke politiet, styrke sikkerheten. Det skal vi gå løs på med stor iver, og budsjettet er første skritt på den veien.

Vi har i dag 27 politidistrikter, og vi har 354 tjenestesteder. Den avgåtte regjering har overlevert et politi som sier at under 4 pst. av de 354 tjenestestedene har døgnbemanning – under 4 pst. Under halvparten av de politifaglig ansatte i politidistriktene og på de nevnte tjenestestedene – under halvparten – jobber med politiets kjerneoppgaver, forteller politianalysen oss. Det er en massiv oppgave denne regjeringen overtar etter den avgåtte. Det krever mer gjennomføringskraft enn det vi har sett de siste åtte årene.

Man har nevnt merknaden om antall fengsler i region sør og Agder-fylkene. Jeg vil minne de representantene som har vært oppe og klaget på den nåværende regjering om at hvis man leser de foregående års justisinnstillinger, vil man se at det sies ikke ett eneste sted fra den rød-grønne regjeringen at man skal bygge to fengsler. Det er først i sitt siste år man løfter seg – ja, da kan man kanskje bygge to fengsler. Vet man hvor mye det faktisk koster? Fengselet i Halden kostet over 1 mrd. kr. Så får man da, i en innstilling fra justiskomiteen, høre fra de nevnte partier at nå kan vi kanskje slenge ut enda 1 mrd. kr på justisfeltet – når vi har så mange uløste oppgaver vi likevel skal løse. Det viser en ansvarlighet og en gjennomføringskraft hos denne regjeringen som det var på høy tid å få inn i regjeringskontorene.

Hårek Elvenes (H) [12:45:41]: Jeg vil minne representanten Henriksen om at et fengsel kanskje er litt lite egnet som distriktpolitisk virkemiddel.

Representanten Klinge spurte hva den nye retningen til Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen vil være, sammenlignet med Stoltenberg-regjeringen. Det svaret gir Stoltenberg-regjeringen egentlig selv på side 32 i proposisjonen. Der skriver Stoltenberg-regjeringen at retningen for justispolitikken i 2014 er bestemt ut fra de anbefalinger som Gjorv-kommisjonen ga, spesielt når det gjelder sikkerhet og beredskap. Jeg vil ikke bruke ordet unnlattelsessynd, men hvis noen hadde brukt det, ville jeg ikke argumentert sterkt imot.

Representanten Hadia Tajik er prisverdig opptatt av beredskapssenteret. Det er også regjeringen, og det var også tidligere justisminister Faremo i oppløpet. Vi skal ikke se bort fra at statsråd Faremo var utsatt for et betydelig press i saken, for å vise handlekraft. Det er visse forhold ved lokaliseringen av beredskapssenteret som det er grunn til å se på nytt på: Det er støyproblematikk, og det er betydelige arealkonflikter med annen viktig offentlig virksomhet. La oss ikke stille oss slik at hastverk blir lastverk også i denne saken.

Freddy de Ruiten (A) [12:47:23]: Jeg tror Høyre må ta et gruppemøte om fengsel på Sørlandet. Jeg registrerer at representanter fra Høyre her har en betydelig skepsis til det. Det er helt andre signaler enn hva vi har oppfattet fra landsdelens representanter, men det kan jo hende at vi tar feil.

Ellers kan jeg berolige statsråden med at jeg kan lese. Det er vel litt vel traurig å sitte og lese direkte opp fra innstillinga, men det er egentlig bare å gå inn i innstillinga og se at regjeringspartiene har en langt mer generell merknad om fengsel på Sørlandet enn de rød-grønne og Kristelig Folkeparti har. Jeg regner med at statsråden mener at representanten Ropstad kan lese, og representanten Ropstad har gått med oss i vår merknad, som er langt mer forpliktende, og har en tydeligere framdrift på bygging av nytt fengsel eller nye fengsler på Sørlandet.

Apropos det å hilse hjem – den tidligere opposisjonen, som nå er blitt posisjon, har vært ganske flink til å hilse hjem. Jeg synes det faktisk er vår plikt som distriktspre-

sentanter også å ivareta våre fylker og vår landsdel. Det er jeg ikke skamfull over å gjøre fra denne salen, men det skal selvfølgelig balanseres, og det skal selvfølgelig tas hensyn til de totale behovene. Men alle som kjenner fengselsituasjonen på Sørlandet, vet at det åpenbart er store behov, og at det også når opp i en nasjonal sammenheng.

Jeg syntes også det var artig å høre representanten Leirstein bruke metaforen om sosialistene – de fæle sosialistene – det ble gjentatt opptil flere ganger. Jeg er ikke så sikker på at representanten Ropstad synes det er så hyggelig å bli slått sammen med oss i den karakteristikken – det er jo han som har gått sammen med oss i merknaden om fengsel på Sørlandet. Det vi kan slå fast når det gjelder fengsel på Sørlandet, er at den nåværende Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen ikke viser tilstrekkelig handlekraft i forhold til de rød-grønne og Kristelig Folkeparti. Jeg oppfordrer og utfordrer statsråden til å være tydelig – og jeg forventer at statsråden følger stortingsflertallet og komitéflertallet og er langt mer framoverlent og offensiv – når det gjelder framdrift, og ikke gjemme seg bak den generelle merknaden til Høyre og Fremskrittspartiet fra justiskomiteen.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [12:50:00]: Det er sjelden jeg er blitt omtalt så mye i tredje person som nå – fra både den ene og den andre sida.

Jeg har behov for å ta ordet når det gjelder merknaden om nytt fengsel i Agder. Jeg må si at jeg for så vidt er lei meg for at det – ut fra debatten – blir mer distriktpolitikk og hilse-hjem enn det faktisk dreier seg om. Derfor vil jeg avdramatisere den merknadsforskjellen som ligger i komiteinnstillinga. Hvis en lytter godt til hva som blir sagt, og ser på det som står i resten av komitémerknaden – der det tydelig pekes på at det er et etterslep når det gjelder kapasitet, og at en ønsker at dette skal forankres i Stortinget, noe den rød-grønne regjeringa etter gjentatte påpekninger og merknader fra daværende opposisjon ikke ønsket – ser en også at det vil bli en behandling av dette i Stortinget om ikke lenge. Både opposisjonen og regjeringspartiene understreker i sine merknader at en ønsker spesielt å fokusere på Agder-regionen.

Når det er sagt, vil jeg si at Kristelig Folkeparti er med på merknaden fordi dette er hentet fra proposisjonen. Det er gjeldende dokument – hvis ikke noe er endret i tilleggspolisjonen. Til syvende og sist er det Stortinget som bestemmer, så vi i Kristelig Folkeparti er veldig trygge på at vi kan påvirke i noen saker. Uansett er det Stortinget som til slutt skal bestemme i saken.

Når jeg først er på talerstolen, har jeg også lyst til å kommentere et par andre saker. Jeg kunne gjerne kommentert debatten mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene, men nå er det jo mitt privilegium å være i konstruktiv opposisjon, så jeg kan være midt imellom.

Til et par saker som jeg synes er viktige. Jeg er glad for at komiteen påpeker at det må arbeides mer mot menneskehandel. Her har regjeringa gode formuleringer i regjeringsplattformen. Dette synes jeg er et arbeid som vi i komiteen må ta på alvor, for dette er vår tids slaveri. Det vi sier ble avskaffet for mange hundre år siden, er reelt. Det er

flere mennesker enn noen gang som i ulike former blir utnyttet som slaver. Derfor er jeg glad for at vi sammen skal ta fatt på det arbeidet.

Jeg kan heller ikke unngå å kommentere det som dreier seg om redningshelikoptre. Etter å ha hørt representanten Asphjells innlegg, ble jeg litt usikker. Jeg deler utålmodigheten – Stortinget fattet et vedtak for lenge siden, som har gått som en føljetong. Men jeg vil understreke at korrupsjon må tas på dypeste alvor. Vi er ansvarlig for de vedtakene som til syvende og sist skal fattes. Derfor er jeg glad for at også statsråden understreker at han tar dette alvorlig og vil følge det opp. Oppslaget i Aftenposten i dag, der det framkommer at tidligere toppledere i AgustaWestland er under administrativ etterforskning – eller tiltale, som noen kaller det – bekymrer iallfall meg. Derfor er det fra Kristelig Folkepartis side viktig å påpeke at når Stortinget skal fatte den endelige beslutninga, må vi kunne stole på at regjeringa har gjort en god nok jobb når det gjelder anskaffelsen og signeringa av kontrakt.

Statsråd Anders Anundsen [12:53:15]: Jeg hadde gleda av å sitte i samme komité som representanten de Ruiter i perioden 2005–2009, så jeg er ikke i tvil om hans evne til å lese. Det er vel heller ikke det jeg har tatt opp. Det er evnen til å forstå det man les, man ved enkelte anledninger kanskje kan andre seg over. I så henseende synes jeg representanten Ropstads avdramatisering var på sin plass.

Et par ting til. Det ene gjelder representanten Henriksen, som sa noe sånt som at – jeg har skrevet det ned – den rød-grønne regjeringa leverte fra seg planer som var tilnærmet slik at de kunne gjennomføres. Det illustrerer vel problemet. Det at noe er tilnærmet slik at det kan gjennomføres, betyr at det ikke kan gjennomføres. Det er det vi sliter med – på fengselssiden, når det gjelder beredskapssenter, og på en del andre områder. Her tror jeg representanten Henriksen og jeg faktisk er mer enig enn det representanten Henriksen kanskje hadde tenkt seg.

Så til ungdomsstraffen, som over tid har vært et tilbakevendende tema. Her bruker de rød-grønne partiene, særlig Arbeiderpartiet, mye tid på å si at bevilgninga er kuttet med 2 mill. kr, og at det vil føre til en eller annen nedprioritering av ungdomsstraffen. Jeg har flere ganger tidligere sagt fra Stortingets talerstol at behovet ble redusert med 2 mill. kr. Det er årsaken til at vi reduserte det. For at vi skal kunne slå dette fast en gang for alle: Jeg har fått et brev som jeg har lyst til å sitere fra:

«Budsjetbehovet for gjennomføring av ungdomsstraffen ble redusert med 2 millioner kroner som følge av at vi ikke får ansettelse av ungdomskoordinatorer på plass før 1. april 2014.

Dette vil ikke påvirke iverksetting av ungdomsstraffen som blir innført som planlagt 1. juli 2014.

Med hilsen

Sekretariatet for konfliktrådene

Per Andersen

direktør»

Jeg håper at de arbeiderpartirepresentantene som ikke godtar mitt ord, er fornøyd med at direktøren i Konfliktrådet deler en slik oppfatning.

Jeg synes også det er på sin plass å skryte av det engasjementet som representanten Vågslid viser for arbeidet mot vold i nære relasjoner. Det er et omfattende og stort problem. Jeg tror det er tverrpolitisk enighet om viktigheten av en fortsatt fokusering på dette området. Denne regjeringa er opptatt av at det skal være et bredt samarbeid i Stortinget om dette. Det er vanskelige saker. Det er en krevende og fortsatt veldig tabubelagt problemstilling, som vi som politiske lederskikkelser må ta på alvor. Det gjør denne regjeringa, og jeg oppfatter det slik at også tidligere regjeringa gjorde det og gjorde mye nyttig. Jeg minnes også Odd Einar Dørum, som egentlig var den første justisministeren som løftet dette tabubelagte området opp på den politiske dagsordenen. Det har vært et engasjement som mange regjeringer har delt, og som denne regjeringa fortsatt deler.

Jorodd Asphjell (A) [12:56:33]: Fremskrittspartiet har i denne debatten forsøkt å gi et inntrykk av at de overtar en justissektor i krise. Derfor vil jeg benytte anledningen til kanskje å understreke noen av de punktene som jeg var inne på i mitt hovedinnlegg.

Den rød-grønne regjeringa har styrket beredskapen. Den nye regjeringa har kommet til dekket bord når det gjelder både beredskapssenter, utbygging av nødnett i hele landet og – ikke minst – styrking av terrorlovgivninga.

Den nye regjeringa har også arvet tidenes satsing på politiet. Som jeg nevnte i stedet, har vi utdannet og ansatt rekordmange politifolk. I oktober 2012 var det over 2 000 flere årsverk i politiet og påtalemyndigheten enn da vi overtok i 2005. Det sier noe om den arven denne regjeringa har fått.

I forbindelse med at Ropstad var inne på dette med redningshelikoptre: Jeg har stilt justisministeren et spørsmål om saken for å understreke alvor, ikke fordi det er rykter om korrupsjon, men fordi dette selskapet er tiltalt for korrupsjon, fordi det i nær framtid kanskje vil komme en dom, og fordi det er viktig at Norges omdømme knyttet til anti-korrupsjonsarbeidet – som den rød-grønne regjeringa var opptatt av – blir tatt på alvor også av den nye regjeringa.

Den forrige regjeringa sørget for – gjennom en ny tvistelov – raskere, billigere og enklere tvisteløsninger, og styrket domstolen.

Justisministeren har arvet fra forrige regjeringa en historisk satsing mot vold i nære relasjoner og vold mot barn. Et landsdekkende apparat for dem som lever i frykt, er på plass.

Til dette med forebygging og at Oslo-innbyggerne har lidd under den rød-grønne regjeringa fordi det er mye vold og trusler: Jeg må si at forebygging både behandles og vedtas av de ulike kommunestyrene rundt omkring i landet. Trondheim kommune, som bl.a. har redusert lukningstiden for nattklubber, har fått som resultat mindre vold, mindre kriminalitet og et styrket politi. Det handler om at kommunestyre med rød-grønt flertall ser på forebygging som et viktig tiltak for å redusere vold og kriminalitet.

Når Leirstein snakker om enkeltrom, snakker han som om en var på hurtigruta og skulle velge mellom innvendig lugar og utvendig lugar med havutsikt. Når vi snakker om enkeltrom, enkeltceller, i fengslet, handler det om å gi dem

som skal sone straffen sin, både trygghet og sikkerhet. Men det handler ikke minst også om å forebygge slik at eventuelt unge, nye – skal vi si – kriminelle ikke blir påvirket av dem som har sittet i fengsel flere ganger. Her handler det om forebygging, om hvordan vi skal håndtere dette.

Jeg vil minne om at den rød-grønne regjeringen skapte 750 nye fengselsplasser. Hvis den blå-blå regjeringen skal fortsette dette arbeidet i løpet av denne perioden, må den skape 2 plasser per uke.

Presidenten: Representanten Jenny Klinge har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Jenny Klinge (Sp) [12:59:56]: Representanten Leirstein bagatelliserer dei uheldige konsekvensane av dobbeltceller i fengsel og viser tydeleg, etter mi meining, at han ikkje kjenner situasjonen innanfor murane. Dette handlar ikkje berre om rettane til dei innsette, det handlar like mykje om sikkerheit – både for dei innsette og dei tilsette. Når to sit saman på éi celle, er det større risiko for at den eine blir rekruttert inn i eit kriminelt miljø der det føregår meir alvorleg kriminalitet enn det vedkommande sit inne for.

Ein skal ikkje spøkje med at eldre folk bur på dobbeltrom, og det kan jo hende at somme av oss også kjem til å gjere det. Når eg blir 90 år, veit eg ikkje om den negative påverknaden eg kan ha på naboen – sjølv om eg har vore aldri så vanskeleg å ha med å gjere opp gjennom tida – er like ille som det den kriminelle kan ha på nabomannen i fengsel. Det synest eg er viktig å få med seg. Leirstein og Framstegspartiet bør ta sikkerheita i fengsel og målet om rehabilitering meir alvorleg.

Presidenten: Representanten Kari Henriksen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Kari Henriksen (A) [13:01:12]: Jeg har bare behov for å oppklare. For de som ikke har fått det med seg, så bygde vi faktisk nytt fengsel i vår periode, og vi fikk soningskøene ned. Det store grepet for å få ned soningskøen er nemlig nytt fengsel.

Den nye regjeringen har 4 mrd. kr mer å bruke på tiltak enn det den gamle regjeringen hadde, og likevel skaper de nå usikkerhet om hvorvidt de vil bygge nye fengsler. Det er ikke distriktpolitikk, det er et virkemiddel for å få ned soningskøene.

Når det var snakk om at det er «tilnærmet» klart, betyr det at det er servert på et brett – hvis statsråden forstår den formuleringen bedre – det er bare å gå i gang med de planene som allerede ligger der. Statsråden velger å legge dem bort og begynne på nytt. Det var det jeg mente med «tilnærmet».

Presidenten: Representanten Freddy de Ruiter har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Freddy de Ruiter (A) [13:02:13]: Jeg merker meg statsrådens retoriske krumspring. Når det gjelder forståelse, får for så vidt det stå for statsrådets egen regning, men jeg registrerer at Ropstad, representanten fra Kristelig Folkeparti, har forstått det slik som vi har forstått det, og at vår merknad gir en mye klarere og tydeligere framdrift og er mer forpliktende. Det er jo det vi her snakker om.

Jeg lurer egentlig på hva mer statsråden trenger å vite om behovet. Vi kjenner jo behovet for nye fengsler på Sørlandet, og ikke minst trenger vi en rask, tydelig og klar framdrift for å få til dette. Hvor mye ekstra tid har statsråden og regjeringa tenkt å bruke på denne saken, som ligger der ferdig? Det er min utfordring og mitt spørsmål.

Statsråd Anders Anundsen [13:03:20]: Det var representanten Asphjell som egentlig fikk meg til å ta ordet, i tillegg til at jeg må si lite grann om celledeling.

Det er riktig at vi ikke overtar en justissektor i krise – det ville være en betydelig overdrevet karakteristikk. Det jeg har forsøkt å synliggjøre, er at det er mye som kunne vært gjort og burde vært gjort. Politikk handler om prioritering, og denne regjeringen prioriterer justis- og beredskapssektoren svært høyt, hvilket vi får frem bl.a. i tilleggsprosposisjonen. Jeg vil bare bidra til å nansere bildet lite grann. Vi mener at en burde gjort mye mer klart, slik at en kunne kommet lenger raskere enn det vi nå står overfor.

Så en liten tur innom celledublering. Det er ingen ønskesituasjon. Vi skulle ønske at vi ikke måtte bruke celledublering som virkemiddel, men alternativet til å bruke celledublering er mye verre. Alternativet er at soningskøene går opp og ikke ned. Alternativet er at vi ikke har tilgang på varetektsplasser. Det er en kjempeutfordring, både for politiets videre etterforskning, folks rettsoppfatning og rettsfølelse og måten vi skal ivareta tilliten til justissektoren på. Jeg har lest innstillingen og registrerer komiteens klare merknad på dette området; at det skal gjelde korte dommer, og at vi skal følge nøye med – det skal denne regjeringen gjøre.

Representanten Henriksen sier at de rød-grønne bygde ned soningskøene. Ja, i en periode gjorde de det, men så bygde de dem jammen opp igjen. Utfordringen nå er at soningskøene har hatt en dramatisk vekst de siste årene, uten at det er tatt noen grep for å rette opp i det. Det er en kjempeutfordring når vi ser at det ikke bare er i Agder det er mangel på fengselsplasser – det er mangel i det sentrale østlandsområdet, det er mangel i nord, og det er mangel i vestlandsområdet. Jeg synes representantens Ropstads runde her i stad viser det bildet litt mer nyansert enn det representanten de Ruiter velger å tolke det som. Han får bruke det i sin retorikk i Agder, og så får vi andre tenke på hele landet, for det er altså nødvendig å sikre fengselskapasitet også andre steder enn i Agder.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Etter at det var ringt til votering, uttalte
presidenten: Da er vi klare til å votere over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Presidenten gjør oppmerksom på at det her foreligger en beriktiget innstilling, som er omdelt på representantenes plasser.

Komiteen hadde innstilt:

Til riksrevisorer med personlige varamedlemmer for tidsrommet 1. januar 2014–31. desember 2017 velges:

Riksrevisorer:

1. Per-Kristian Foss, leder
2. Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, nestleder
3. Beate Heieren Hundhammer
4. Gunn Karin Gjøl
5. Arve Lønnum

Varamedlemmer:

For Foss: Martin Engeset
For Schjøtt-Pedersen: Eirin Faldet
For Heieren Hundhammer: Kjell Arvid Svendsen
For Gjøl: Per Jordal
For Lønnum: Frode Ludvigsen

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt:

I

Instruks for Ombudsmannsnemnda for sivile vernepliktige oppheves.

II

Til medlemmer og varamedlemmer av Ombudsmannsnemnda for Forsvaret velges for tidsrommet 1. januar 2014–31. desember 2017:

Medlemmer:

1. Roald Linaker, ombudsmann, Bardu
2. Signe Øye, Hobøl
3. Bjørn Hernæs, nestleder, Sør-Odal
4. Sven Flo, Stryn
5. Per Egil Evensen, Halden
6. Åse Wisløff Nilssen, Kongsvinger
7. Irene Lange Nordahl, Sørreisa

Varamedlemmer:

1. Kjell Engebretsen, Drøbak
2. Anne Helen Rui, Larvik

3. Kari Lise Holmberg, Skien
4. Monica Molvær, Ålesund
5. Geir Are Winther, Tromsø
6. Mikal Kvamsdal, Oslo
7. Lene Aure Hansen, Drammen

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstilt:

I

Som medlemmer og varamedlemmer av Kringkastingsrådet med funksjonstid 1. januar 2014–31. desember 2017 velges:

Medlemmer:

1. Sigvald Oppebøen Hansen, Nissedal
2. Mette Gundersen, Kristiansand
3. Afshan Rafiq, Oslo
4. Marvin Wiseth, Trondheim
5. Finn Egil Holm, Sande i Vestfold
6. May-Helen Molvær Grimstad, Ålesund
7. Erlend Grimstad, Skedsmo

Varamedlemmer:

For Oppebøen Hansen: Espen Granberg Johnsen, Lillehammer
For Gundersen: Inger Løite, Sundebru
For Rafiq: Elizabeth Skogrand, Røyken
For Wiseth: Jens Johan Hjorth, Tromsø
For Holm: Ingvil Smines Tybring-Gjedde, Oslo
For Molvær Grimstad: Thor Bjarne Bore, Stavanger
For Grimstad: Line Gaare Paulsen, Oslo

II

I tillegg til medlemmene og varamedlemmene under I, velges som medlem den som til enhver tid er leder for Samisk programråd med nestlederen i Samisk programråd som personlig varamedlem.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt fram ett forslag, forslag nr. 1, fra Michael Tetzschner på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«På statsbudsjettet for 2014 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje	10 453 000	
	50	Det kongelige hoff	164 157 000	
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1	Apanasje	8 700 000	
	50	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	17 823 000	
41		Stortinget		
	1	Driftsutgifter	854 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> ...	176 900 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	164 000 000	
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek	1 500 000	
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	11 400 000	
	74	Reisetilskudd til skoler	2 500 000	
42		Ombudsmannsnemnda for Forsvaret		
	1	Driftsutgifter	6 800 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
	1	Driftsutgifter	63 300 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter	10 400 000	
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter	476 400 000	
		Totale utgifter		1 968 833 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3041		Stortinget		
	1	Salgsinntekter	7 600 000	
	3	Leieinntekter	1 000 000	
	40	Salg av leiligheter	105 000 000	
3051		Riksrevisjonen		
	1	Refusjon innland	1 800 000	
	2	Refusjon utland	650 000	
		Totale inntekter		116 050 000»

Det voteres alternativt mellom dette forslaget og komiteens innstilling til I.

Komiteen hadde innstilt:

**Rammeområde 14
(Konstitusjonelle institusjoner)**

I

På statsbudsjettet for 2014 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje	10 453 000	
	50	Det kongelige hoff	164 157 000	
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1	Apanasje	8 700 000	
	50	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	17 823 000	
41		Stortinget		
	1	Driftsutgifter	854 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	175 900 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	165 000 000	
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek	1 500 000	
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	11 400 000	
	74	Reisetilskudd til skoler	2 500 000	
42		Ombudsmannsnemnda for Forsvaret		
	1	Driftsutgifter	6 800 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
	1	Driftsutgifter	63 300 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter	10 400 000	
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter	476 400 000	
		Totale utgifter		1 968 833 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
3041		Stortinget		
	1	Salgsinntekter	7 600 000	
	3	Leieinntekter	1 000 000	
	40	Salg av leiligheter	105 000 000	
3051		Riksrevisjonen		
	1	Refusjon innland	1 800 000	
	2	Refusjon utland	650 000	
		Totale inntekter		116 050 000

Presidenten: Presidenten antar at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne stemmer for innstillingen.

Tone Wilhelmsen Trøen (H) (fra salen): Jeg stemte feil!

Presidenten: Det er det flere som har gjort, men dere kan fremdeles endre fordi vi ikke har avsluttet voteringen. Har representanten Trøen fått endret?

Tone Wilhelmsen Trøen (H) (fra salen): Jeg håper det!

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling til I og forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble forslaget bifalt med 67 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.17.39)

Videre var innstilt:

II

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at det i 2014 kan gjennomføres de investeringsprosjektene som er omtalt i Prop. 1 S

(2013–2014) under kap. 41 Stortinget, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, innenfor den kostnadsrammen som der er angitt.

III

Fullmakt til bestillinger

Stortinget samtykker i at Riksrevisjonen i 2014 kan foreta bestillinger på inntil 3 mill. kroner utover gitte bevilgninger i anledning markeringen av dens 200-årsjubileum i 2016.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 5 (Justis)

I

På statsbudsjettet for 2014 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett		
	1	Driftsutgifter	93 158 000	
400		Justis- og beredskapsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	349 404 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	23 185 000	
	50	Norges forskningsråd	22 070 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	9 672 000	
410		Tingrettene og lagmannsrettene		
	1	Driftsutgifter	1 760 265 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	20 724 000	
411		Domstoladministrasjonen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	73 946 000	
413		Jordskiftedomstolene		
	1	Driftsutgifter	217 069 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 328 000	
414		Forliksråd og andre domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	164 605 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	38 723 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
430		Kriminalomsorgsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	3 662 232 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	84 165 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	27 608 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	92 300 000	
	70	Tilskudd	20 464 000	
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
	1	Driftsutgifter	182 386 000	
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten		
	1	Driftsutgifter	12 810 475 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	277 013 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	7 861 000	
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål ..	77 142 000	
	60	Tilskudd til kommuner til SLT-tiltak	5 330 000	
	70	Tilskudd	50 573 000	
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	4 553 000	
	72	Datalagringsdirektivet, <i>kan overføres</i>	110 000 000	
	73	Tilskudd til EUs grense- og visumfond	116 644 000	
442		Politihøgskolen		
	1	Driftsutgifter	560 737 000	
444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)		
	1	Driftsutgifter	568 572 000	
445		Den høyere påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	162 990 000	
446		Den militære påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	7 704 000	
448		Grensekommisæreren		
	1	Driftsutgifter	6 385 000	
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Driftsutgifter	651 483 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 002 000	
	70	Overføringer til private	12 856 000	
452		Sentral krisehåndtering		
	1	Driftsutgifter	19 011 000	
454		Redningshelikoptertjenesten		
	1	Driftsutgifter	794 578 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	453 720 000	
455		Redningstjenesten		
	1	Driftsutgifter	91 025 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	18 022 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 982 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	25 396 000	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	98 671 000	
460		Spesialenheten for politisaker		
	1	Driftsutgifter	39 867 000	
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	1 087 349 000	
467		Norsk Lovtidend		
	1	Driftsutgifter	3 397 000	
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker		
	1	Driftsutgifter	16 110 000	
469		Vergemålsordningen		
	1	Driftsutgifter	195 533 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	67 896 000	
470		Fri rettshjelp		
	1	Driftsutgifter	6 502 000	
	70	Fri sakførsel	590 156 000	
	71	Fritt rettsråd	162 994 000	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	31 300 000	
471		Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning		
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i> ...	121 715 000	
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	21 169 000	
	73	Stortingets rettfærdsvederlagsordning	60 000 000	
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre		
	1	Driftsutgifter	46 392 000	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	435 514 000	
473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Driftsutgifter	42 958 000	
474		Konfliktråd		
	1	Driftsutgifter	93 367 000	
475		Bobehandling		
	1	Driftsutgifter	76 097 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 877 000	
		Totale utgifter		26 907 222 000
I n n t e k t e r				
3400		Justis- og beredskapsdepartementet		
	1	Diverse inntekter	2 496 000	
	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 136 000	
3410		Rettsgebyr		
	1	Rettsgebyr	191 039 000	
	3	Diverse refusjoner	1 654 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3413		Jordskiftedomstolene		
	1	Saks- og gebyrinntekter	15 181 000	
	2	Sideutgifter	13 416 000	
3430		Kriminalomsorgsdirektoratet		
	2	Arbeidsdriftens inntekter	85 655 000	
	3	Andre inntekter	15 690 000	
	4	Tilskudd	2 140 000	
3432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
	3	Andre inntekter	947 000	
3440				
	1	Gebyr – pass og våpen	261 600 000	
	2	Refusjoner mv.	342 618 000	
	3	Salgsinntekter	90 232 000	
	4	Gebyr – vaktelskap	2 000 000	
	5	Personalbarnehage	5 767 000	
	6	Gebyr – utlendingssaker	165 300 000	
	7	Gebyr – sivile gjøremål	670 021 000	
3442		Politihøgskolen		
	2	Diverse inntekter	14 894 000	
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	16 560 000	
3444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)		
	2	Refusjoner	15 000 000	
3451				
	1	Gebyr	134 660 000	
	3	Diverse inntekter	23 940 000	
3454		Redningshelikoptertjenesten		
	1	Refusjoner	23 197 000	
3469		Vergemålsordningen		
	1	Vergemåls-/representantordning, ODA-godkjente utgifter	8 901 000	
3470		Fri rettshjelp		
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	3 571 000	
3473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Diverse inntekter	5 000	
3474		Konfliktråd		
	2	Refusjoner	2 490 000	
		Totale inntekter		2 110 110 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 1	kap. 3061 post 3
kap. 400 post 1	kap. 3400 post 1
kap. 410 post 1	kap. 3410 post 3
kap. 411 post 1	kap. 3411 post 3
kap. 413 post 1	kap. 3413 post 1
kap. 413 post 21	kap. 3413 post 2
kap. 430 post 1	kap. 3430 postene 3 og 4
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 2
kap. 432 post 1	kap. 3432 post 3
kap. 440 post 1	kap. 3440 postene 2, 3, 4, 5 og 6
kap. 442 post 1	kap. 3442 post 2 og 3
kap. 444 post 1	kap. 3444 post 2
kap. 451 post 1	kap. 3451 postene 3 og 6
kap. 454 post 1	kap. 3454 post 1
kap. 455 post 1	kap. 3455 post 1
kap. 473 post 1	kap. 3473 post 1
kap. 474 post 1	kap. 3474 post 2

2. overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 1 Driftsutgifter med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440	1	Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten Driftsutgifter	65 mill. kroner
454	45	Redningshelikoptertjenesten Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	592 mill. kroner

IV

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

V

Nettobudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning, post 1 Driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Kon-

kursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.

- nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.
- trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.
- trekke politiets direkte utgifter til oppbevaring, tilsyn og salg av beslag fra salgsinntekten, før det overskytende inntektsføres under kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de ønsker å stemme mot innstillingen.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 65 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.18.35)

Videre var innstilt:

VI

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

VII

Stortingets rettferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettferdsvederlag får fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000

kroner for hver enkelt søknad, dog slik at grensen er 500 000 kroner for hivofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Som dere husker fra starten av møtet i dag, ble referatet votert over før sak nr. 1.

Ønsker noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.20.
